

Lovec

glasilo Lovske zveze Slovenije

Junij 1971 **3**

MALI OGLASI

Kupim kdl. nemškega ptičarja, spomladanskega legla. Ivan Vedernjak, Ul. okt. rev. 16, 66310 Izola.

Prodam 2 psi, kdl. istr. goniča, stari 2—3 leta, z dobro oceno — sposobni za parjenje. Cena po dogovoru. Ferdo Zupančič, Sela-Sumberk 15, 68360 Žužemberk.

Kupimo preizkušenega terierja, starega 1—2 leti za potrebe lovskočuvajske službe. Pes mora biti ubogljiv. Zaželeni so psi, priporočeni za pleme. Pogoji: enomesečna poskusna doba. Ponuditi na: LD Koper, Koper, Trg revolucije 12.

Prodam leto starega lovskega terierja z rodovnikom, odličnega jamarja. Albert Ogris, Zg. Legen 45, 62380 Slovenj Gradec.

Kupim Winchester, Remington ali kako drugo ameriško puško, kakor tudi stariške puške in pištole. Janez Hartman, T. Čečve 7, 63000 Celje.

Odkupujemo osirotelo srnjad obeh spolov. Rabimo jo za zamenjavo za muflone. — LD Polhov Gradec (Srečko Božnar) — 61355 Polhov Gradec.

Kupim do leto in pol starega istrijanca. Ponudbe z navedbo cene pošljite na: Janez Jere, Trnjava 6, 61225 Lukovica.

Prodam puško brezpetelinko, belgijsko 16/16 in manliher 8 kal. z daljnogledom in municijo. Jože Brezan, Titova 41, 61000 Ljubljana.

Prodam koker španjele — mladiče, od plemenjaka iz Avstrije. Fedor Senkovič, Cesta XIV. divizije št. 48, 62000 Maribor.

Prodam kratkodlake ptičarje, po tri mesece stare, dva psička in dve psički. Starši z najboljšimi ocenami CACIB in I a ter II a. Alojz Vidovič, Sentiljska 52, 62000 Maribor.

Prodam 3 mlade lovske terierje, stare po 4 mesece. Peter Zajc, Šmihel 82, 68000 Novo mesto.

Prodam resasto istrijanko, staro 5 let, telesna ocena odlično, odlična za lov na zajca in lisico. Šolana za delo po krvnem sledu. Gabrijel Treul, Na peči 14, 61000 Ljubljana.

Prodam kratkodlake istrske goniče, mati prvakinja na mednarodni razstavi v Ljubljani. Paternoster, Litijska 37, 61000 Ljubljana.

Opravičilo in pojasnilo

Tudi 1. in 2. št. »Loveca« 1971/72 sta izšli redno prvega v mesecu, vendar ju je mnogo lovcev in drugih naročnikov prejelo z zamudo. Prosimo, da nam oprostite, saj smo temu delno krivi tudi mi. Vendar morajo večji del krivde lovske organizacije prevzeti nase, ker nam niso dostavile članskih seznamov v predpisnem roku. Razen tega je bilo v seznamih mnogo napak zlasti pri poštini številkah, kar je prepisovanje 15 000 naslovov še podaljšalo.

Lovska zveza Slovenije

TRGOVINA LOVSKEGA OROŽJA

GIANNELLA

TRST

Via C. Battisti 8 (blizu Stände)

Via B. Cellini 2 (blizu železniške postaje)

Velika izbira artiklov za lov, ribolov, podvodni šport in podobno.

Orožje znamk Beretta, Franchi, Breda in Zanardini

DLP je izdalo

»RODOVNO KNJIGO PTIČARJEV IN ŠARIVCEV« III. del (od leta 1968 do 1970). Dobite jo pri Kinološki in Lovski zvezi Slovenije, 61000 Ljubljana, Župančičeva 9, in v trgovini »Loveca«, Ljubljana, Gosposvetska 12. Cena 25 din, II. in III. del skupaj 50 din.

Kinološka zveza Slovenije priredi ob 50-letnici slovenske in jugoslovanske kinologije

MEDNARODNO RAZSTAVO PSOV VSEH PASEM

5. junija 1971 športnih psov in

6. junija 1971 lovskih psov v Hali Tivoli v Ljubljani

Razstava odprta oba dneva od 8. do 18. ure

NASTOP ŠOLANIH ŠPORTNIH PSOV

5. in 6. junija ob 18. uri

Vstopnina: odrasli 5 din, otroci 3 din

Vse lovce in ljubitelje psov vabimo, da si ogledajo razstavo kakor tudi nastop športnih psov.

Prireditveni odbor

LOVEC

glasilo Lovske zveze Slovenije

LIV. letnik

št. 3

junij-rožnik 1971

Foto Mitja Škof: Kratkodlaki istrijanci. — Od 1. 1. 1969, torej odkar vodi Jugoslovansko rodovno knjigo za Slovenijo KZS v Ljubljani, do 1. 12. 1970 je bilo vpisanih v to knjigo 315 psov in psic te naše pasme goničev. Pogoji za vpis v to knjigo je vsaj telesna ocena dobro. V tem času pa je bilo vpisanih 815 mladičev te pasme v register mladit. Razlika v teh dveh številih pove, da bo treba pregledati in izbrati teh psov naše priznane pasme posvetiti več pozornosti.

Vsebina

Franjo Bulc	Mednarodna razstava psov v Ljubljani	66
Rihard Knoll-Vladimir Pfeifer	Delo ptičarja na sledu	67
M. Š.	Jubilejni občni zbor DLP v Ljubljani, 27. II. 1971	70
Francè Cvenkel	Druga seja upravnega odbora LZS	72
Slavko Kovač	1. junij!	75
Ivan Brinovec	Preprečevanje škode na polju in na divjadi	77
Vladimir Pleničar	O kresu	78
Jože Praprotnik	Večerni mir (pesem)	81
Iz naših logov:	Železne prečke — Joža Herfort	79
Po lovskem svetu:	Safari pod afriškim soncem — Peter Adamič	82
	Še o dingo psu — Blaž Krumpak	84
	Brez komentarja — M. Š.	84
	»Šestinsšestdeseterak« M. Š.	84
Lovski oprtnik:	Mednarodna lovska razstava v Torinu — B. Krže	85
	Ali je tak odnos pravilen? — LD Dobropolje	86
Vprašanja-odgovori:	Cene kožuhovini	88
Mladi pišejo		88
Lovska organizacija		89
Jubilanti		90
Umrli:	Prof. Franjo Mravljak	91
Lovska kinologija		
Lovsko izrazoslovje:	Srnjačje rogovje — C. F.	94
Šaljive		96

Mednarodna razstava psov v Ljubljani

Franjo Bulc,

predsednik Kinološke zveze Slovenije

Najzvestejši človekov prijatelj in spremljevalec je prav gotovo pes, lovski ali športni. Psa je človek udomačil iz življenjske potrebe in mu vseskozi zvesto služi. Seveda pa je od človeka odvisno, za kaj in kako psa usposobi. Tudi lovci so kmalu spoznali njegove vrline in ga uporabljali za lov že pred nekaj tisoč leti. Stara resnica je, da lovec brez šolanega psa ne pomeni dosti. Koliko obstreljene divjadi ostane in propade v lovišču, če je nihče ne poišče. Najboljši za to opravilo je dobro šolan pes.

Zaradi velikih vrlin tega našega pomočnika so se začele ustanavljati kinološke organizacije. S poznim našim narodnim prebujenjem so tudi kinološke organizacije pri nas pozno nastale. Vendar tako kakor na raznih področjih ugotavljamo nenehen razvoj tudi naše kinologije.

Februarja letos smo proslavili zlati jubilej, 50-letnico prve slovenske in jugoslovanske kinološke organizacije, Kluba ljubiteljev ptičarjev, ki se je ob svoji desetletnici preimenoval v Društvo ljubiteljev ptičarjev (DLP).

Ne polni dve leti za ustanovitvijo tega kluba je bil ustanovljen Klub športnih psov, 24. 6. 1924 pa Jugoslovansko kinološka zveza (Jugoslovenski kinološki savez), s sedežem v Ljubljani.

Prva mednarodna razstava psov v Ljubljani je bila že leta 1922, ki je tako rekoč začetek širšega prodiranja kinologije v Slovenijo, posebno med lovce.

Začetek pasjih razstav sega v sredino 19. stoletja. Prva dvodnevna razstava psov je bila 1859. leta v Angliji. Razstavljeni so bili samo pomeni in setri. Na kontinentu pa v Hamburgu leta 1863, ob veliki udeležbi Angležev. Trajala je kar šest dni, razstavljenih je bilo 453 psov. Pozneje so bile razstave tudi v Parizu, Bernu, na Dunaju in drugod. Na vsaki razstavi je bilo več psov, ne redko tudi 1000.

Po vojni so se naše moči sprostile, delo se je razširilo. Dne 19. 9. 1946 smo ustanovili Kinološko zvezo Slovenije, ki združuje vse pasemske organizacije in s tem vse ljubitelje psov. V glavnem so njena zasluga tudi mednarodne razstave psov. Prva taka razstava po drugi svetovni vojni je bila v Ljubljani 11.—12. 9. 1948. Sledijo: 1.—2. 9. 1951 v Mariboru, 7.—8. 8. 1952 v Ljubljani, 14.—15. 6. 1955 v Ljubljani, 1.—2. 5. 1959 v Ljubljani, 7.—8. 9. 1963 v Mariboru, 14.—15. 9. 1968 v veliki športni dvorani Tivoli in 31. 5. ter 1. 6. 1969 v Mariboru.

V vseh republikah širom po Jugoslaviji združuje danes Jugoslovanska kinološka zveza (JKS) nad 140 000 članov.

Namen naših razstav je ocenjevanje po lepoti, kar ob enem služi pri izbiri psic in psov plemenjakov. Najlepši psi, ki po svoji telesni oceni ustrezajo standardu, so nagrajeni in odlikovani. O vsem tem se vodi točna evidenca in se rezultati vpišejo tudi v rodovnik. To velja veliko truda, dela in stroškov, ki pa se jih prireditelji ne bojimo.

Razen razstav so vsako leto tudi pregledi psov po pasmah, posebno važne pa so redne preizkušnje in tekme lovskih psov po lovskih zvezah, tako v Sloveniji kakor po vsej Jugoslaviji.

Ocenjevanju zunanosti na razstavah se je pridružilo tudi ocenjevanje dela šolanih uporabnostnih psov, tako lovskih kakor športnih. To se opravi na tekmah in preizkušnjah. Kinološki sodniki ocenjujejo pse skladno s predpisi, ki so za vsako pasmo točno določeni. Vse to zopet služi vzreji psov z najboljšo zasnovo.

V vseh državah, kjer prirejajo mednarodne razstave, ocenjujejo pse po istih kriterijih. Za koordinacijo je bila leta 1911 ustanovljena Mednarodna kinol. zveza FCI (Federation Cynologique Interna-

tionale), ki ima sedež v Bruslju. Na vsaki mednarodni razstavi kinološki sodniki lahko podelijo najlepšim psom in posebej psicam vsake pasme (poleg drugih naslovov) tudi naslov: Kandidat za mednarodnega prvaka (CACIB). Če pes oz. psica dobi na treh mednarodnih razstavah od treh različnih sodnikov ta naslov, mu oz. ji FCI podeli naslov Mednarodni prvak. Med razstavami, na katerih pes dobi naslov Kandidata za mednarodnega prvaka, pa mora miniti vsaj po eno leto. Ena od teh treh razstav mora biti tudi v drugi državi.

Do pred nekaj leti je bilo pri FCI registriranih 276 različnih pasjih pasem, tako lovskih, športnih kakor tudi luksuznih.

Naše razstave so vedno dobro obiskane, tako od strani lovcev kakor tudi drugega občinstva. V Sloveniji imamo 408 lovskih družin, večina teh ima dovolj smisla za pravilno vzgojo lovskih psov. Naša republika je med prvimi, ki je pravilno doumela kinologijo in lovstvo, ter izdala zakon, da lovec sme loviti le s pasemskim, čistokrvnim psom. Vendar se tu pa tam še vedno najde v kaki lovski družini nerodovniški pes. Čas bi že bil, da kinologi in lovci vsestransko doumemo pravilnost tega zakona in čimprej odstranimo vse nečistokrvne pse.

Dne 5. in 6. junija 1971 bo v Ljubljani zopet mednarodna kinološka razstava. Veliko razumevanje za to prireditev je pokazalo vodstvo športne dvorane Tivoli, zlasti pa večji del naših lovskih družin in nekatere lovske zveze, ki so prispevale denarno pomoč, brez katere bi tako veliko prireditev težko izpeljali. Namen razstave je predvsem pregledati in oceniti naše pse, evidentirati plemenske pse in psice in s tem vplivati na selekcijo. Mednarodna razstava pa je hkrati doprinos za mir med narodi, za nadaljnje razumevanje in sodelovanje.

Foto P. Adamič: *Prinesi!*

Delo ptičarja na sledu

Rihard Knoll — prevedel Vladimir Pfeifer

Na jesenskih preizkušnjah lovskih psov in pri lovu ugotavljamo, da je delo po strelu dokaž pomanjkljivo. Z željo, da bi obudil že precej zanemarljivo etično načelo lovske pravičnosti, sem prevedel članek »Delo ptičarja na sledu«, avtorja Riharda Knolla, mednarodno priznanega kinološkega strokovnjaka in specialista za ptičarje, iz Brna, ki je bil objavljen leta 1969 v decembrski številki *Kurzhaarblaetter*, glasila »Zveze ljubiteljev nemških kratkodlakih ptičarjev«. Z avtorjevim dovoljenjem priobčujem ta prevod v reviji »Lovec«.

Vsak izkušen lovec ve, da dober ptičar najde (poišče) vsako leto mnogo obstreljene divjadi in jo s tem reši velikih muk. Pred uničenjem pa reši tudi znatno materialno vrednost.

Zaradi tega naj se vsak lastnik ptičarja potruži in s potrpežljivim vzgojnim delom izšola svojega štirinovega zaupnika za vsestransko zanesljivega iskalca in prinašalca obstreljene divjadi.

Tega tako visoko cenjenega znanja moremo naučiti vsakega psa ptičarja, ki ima dober nos. Če ima pes še dobre dedne lovske zasnove in če je dobro vodljiv ter poslušen, bomo s potrpežljivim šolanjem zanesljivo vzgojili odličnega prinašalca vsakovrstne male divjadi. Paziti moramo, da lovski pes ostane miren pred divjadjo in da ostane miren in pozoren tudi pri izdelovanju sledu za ranjeno divjadjo. Predpogoj je, da psa naučimo temeljito slediti zdravo divjad.

Najuspešneje začnemo z učenjem tako, da psa najprej naučimo izdelovati sled lastnega vodnika, torej tako sledenje, ki psa najmanj vznemirja. Šele ko smo ga naučili, da je to vajo zanesljivo izvršil, pričnemo z delom po sledu zdrave divjadi. Takšno šolanje je zelo važno, ker je osnova in pogoj za uspešno delo psa po sledu ranjene, obstreljene divjadi.

Šele sedaj smemo začeti z učenjem prinašanja — aportiranja. Priporočam, da mladega psa vadimo prinašati razne predmete in tudi divjad. Najprej vadimo psa prinašanja po sledu vodnika in potem preidemo na važno vajo dela po vleki. Od učne sposobnosti psa in vodnika je odvisno, kako dolgo je treba ponavljati navedene vaje, da se jih pes nauči. Od temeljitosti znanja teh vaj je odvisno, če bomo s prinašanjem po sledu zgubljene divjadi zadovoljni ali ne. Naš štirinožni pomočnik nam mora z veseljem in zanesljivo prinašati divjad.

Že s petim mesecem starosti pričnemo mladega psa navajati na sled divjadi. Za to delo rabimo pomočnika in jermen ali pet metrov dolgo vrvico. Pomočnik drži psa na travniku ali v gozdu in omogoči psu, da ta vidi, kako vodnik odide. Šele, ko se je vodnik oddaljil 20 do 30 korakov, psu

preprečimo, da bi videl nadaljnje odmikanje vodnika. Vodnik na svoji poti namenoma spušča na tla koščke papirja, če je vetrovno, jih pritrdi na tla ali na drevje, tako da bo pomočnik, ki bo vodil psa, lahko kontroliral, če pes pravilno sledi vodnika. Pomočnik nato oprči psa na sledni jermen ali vrstico in mu pokaže vodnikovo sled. Jermen naj visi psu med sprednjima in zadnjima nogama. Psu naj pomočnik pokaže vodnikov sled, popusti jermen in mu hkrati zapove: »Išči sled!«. Pomočnik gre mirno za psom in ga skuša spravljati na pravi sled, ki ga je treba mirno slediti, dokler ne prideta do skritega vodnika. Pes se kmalu nauči počasi in mirno, pa vseeno prizadevno izdelovati sled svojega vodnika. Prvi sled naj bo raven in 100 korakov dolg. Ko učenec to vajo obvlada, podaljšamo sled in napravimo tudi zavoje. Najprej na desno, potem na levo. Sled moramo pravilno zaznamovati, da bo pomočnik lahko nadzoroval pravilno delo psa.

V primeru, da pes pravilno ne izdelava kljuk, ga mora pomočnik peljati nazaj pred kljuko, mora napeti in skrajšati jermen ter ponovno pokazati sled in mirno zva-bit psa na pravi sled. To vajo je treba tako dolgo ponavljati, dokler pes pravilno ne izdelava vsakega zavoja oziroma kljuke. S sledenjem divjadi pričnemo šele, ko je pes zanesljivo prosto (sprčen) izdeloval sled, z vsemi zavoji (kljukami) vodnikove poti.

Skoraj vsak šolan pes, ki dobro izdelava sled za svojim vodnikom, je zanesljiv tudi v prostem sledenju. Če pa se zgodi, da pes zgubi sled in teka sem ter tja, se na povelje pomočnika ne vrne in ne najde pri prostem iskanju svojega vodnika, je treba začeti znova vaditi s slednim jermenom. Psu nikdar ne smemo pustiti nobene priložnosti, da bi v beganju sem in tja z visokim nosom našel svojega gospodarja oziroma vodnika. Če bi

namreč mlademu psu nekajkrat dali to priložnost, bo izgubil vsako zanimanje za izdelovanje sledu in ne bo več uporaben za zanesljivo delo na sledu.

Na sledu zdrave divjadi pričnemo s šolanjem šele potem, ko pes pred divjadjo trdno stoji. Če bi začeli prej, bi mladega psa pokvarili, kajti navadil bi se izbijati divjad. Tudi pri tem šolanju je treba psa voditi na jermenu ali na 5 m dolgi vrvi.

Če opazimo zajca v ložu, odložimo psa tako, da zajca, katerega sami prepodimo, ne vidi, in opazujemo njegovo pot. Šele ko zajca več ne vidimo, privedemo psa na jermenu k zajčjemu ložu ali na sveži sled in ga mirno vodimo po tem sledu, da se osredotoči izključno na ta sveži zajčji sled. Razumljivo je, da mlad pes pokaže na takem divjadjem sledu posebno zanimanje in postane pri tem tudi nestrpen. Zaradi tega je priporočljivo psa dobrohotno pomirjevati in povelje »počasi« ponavljati in pri tem stremeti, da sled pravilno izdelava. Če vnema psa preide v divjanje, zaukažemo »dol« in ga nekaj časa pustimo mirno ležati. Ko se je pes pomiril, mu ukažemo ponovno iskati. Če pri tem ugotovimo, da pes sledi pravi sled, ga pohvalimo z besedami: »Dobro, sled naprej!« in nadaljujemo mirno in počasi z iskanjem. Izrecno poudarjam, da moramo pri tej vaji postopati brez naglice.

Če pes izgubi sled, mu moramo pomagati, da ga zopet najde. Pes se mora navaditi na to, da bo vsak sled mirno sledil, ker lahko le pod tem pogojem pričakujemo, da se bo zanesljivo držal sledu in izdelal vse zavoje in kljuke.

Če vidimo bežati zajca, izkoristimo to priložnost za vajo. Zapomnimo si smer, v katero je divjad zbežala in odvedimo psa na jermenu k sledu, ki naj ga pes izdeluje. Pes kmalu dojame, kaj hočemo od njega in nas voljno brez napak vodi po tem sledu.

Za ta način šolanja so zelo primerne zgodnje jutranje ure, ker takrat po rosi jasno vidimo, če pes drži pravi sled. Pri tem šolanju ne smemo mladega psa nikdar kaznovati, prav tako ga ne smemo s silo odvrniti od sledu. Če hočemo ali moramo končati sledenje, napravimo to dobrohotno in na prijazen način.

Šolanje mladega psa s pomočjo slednega jermena pri izdelovanju sledu divjadi, katere pes ni videl, je podlaga za delo našega psa na sledovih ranjene divjadi. Sledni jermen je najučinkovitejše sredstvo, s pomočjo katerega dosežemo zaželen uspeh.

Z aportiranjem predmetov in divjadi po sledu vodnika začnemo vaditi šele, ko pes zanesljivo obvlada predmet prinašanje. Pri obhodu revirja s psom spustimo na tla primeren predmet ali kos divjačine tako, da pes to dobro vidi — gremo pa še 20 do 30 korakov naprej, se ustavimo, obrnemo v smer, od koder smo prišli, in damo psu povelje, da sede, mu snamemo ovratnik in ukažemo prinesiti — aportirati »izgubljeni« predmet. Hkrati mu pokažemo z roko v smer izgubljenega predmeta. Če mlad pes tega ne razume, gremo z njim do mesta predmeta in ga prijazno bodrimo, da prime »izgubljeni« predmet. V primeru, da pes zgrabi predmet, se vrnemo z njim na izhodiščno mesto. Tam mu ukažemo, da sede in odda prinešeni predmet. S pohvalo psu za njegovo prizadevnost ne smemo nikdar skopariti. Pri upoštevanju te metode šolanja zanesljivo dosežemo, da bo pes drugič ali tretjič z velikim veseljem prinesel in oddal predmet.

Šele potem, ko smo prepričani, da je pes to vajo razumel, spustimo med hojo predmet ali divjačino na tla tako, da pes tega ne vidi in tudi drugače ne opazi, ter potem zahtevamo, da prinese izgubljeno. V večini primerov gre pes po našem sledu nazaj in prinese

izgubljeni predmet. Potem postopno povečujemo razdaljo od izgubljenega predmeta, vendar se sami ne ustavimo in ne čakamo, da nam pes prinese predmet, ampak gremo naprej. S tem hočemo doseči, da se pes navadi na hitrejše prinašanje izgubljenega in poleg tega sledi vodnika po njegovem sledu, ker je to pri lovih često praktična potreba.

Ko se je pes naučil prinašati predmete iz večjih razdalj, pričnemo s šolanjem prinašanja predmetov, ki smo jih odložili stran poti, najbolje v visokem gozdu ali na gozdni poseki, kjer je dovolj visoke trave. To je potrebno zato, da damo psu možnost za iskanje (tem bolj z nosom!), pa tudi zato, da lahko nadzorujemo, če bo pes začel iskati po našem lastnem sledu. Če bi se zgodilo, da pes zgubi sled in teka sem ter tja, prenehamo takoj s prostim iskanjem in vodimo psa na dolgem jermenu po znanem sledu, ki ga potem izdelata. Ta vaja vsakega psa veseli, ker lahko nekaj prinese.

Če pes vztrajno stoji in je dobro izšolan za prinašanje, pričnemo s šolanjem na umetnih sledovih. Ko to vajo s pomočjo jermena obvlada, mu dovolimo tu in tam prosto prinašanje divjadi po vleki. Vsak vodnik psa si želi, da bi njegov zaupnik dobil dobro oceno za izdelovanje vleke z divjadjo. Priporočljivo je, da izdelamo nekaj vlek s psom na jermenu in da mu šele nato dovolimo, da zadnjo vleko izdelata prosto. Če z zadnjo vajo nismo zadovoljni, mora pes izdelati še kratko vleko oprčen, na jermenu in končamo za tisti dan vsa sledna dela (dela po sledovih).

Le na ta način s psom dosežemo pričakovani uspeh.

Še neizšolanega psa pustimo delati na vleki le zjutraj ali zvečer, izšolanega pa vsak čas podnevi, tudi v sončnih popoldanskih urah ali v dežju. V enem dnevu smemo vaditi psa največ na treh vle-

kah. Če opazimo, da je pes utrujen ali drugače nerazpoložen, je bolje, da ta dan končamo s šolanjem. Doseči moramo, da pes vleko živahno in z veseljem izdelata. Ko vleko pripravljamo, pes tega ne sme videti, pač pa mora vodnik pozorno zasledovati delo svojega pomočnika, ki dela vleko.

Nekateri psi potrebujejo več časa, da dojamemo, kaj od njih zahtevamo ob izdelavi vleke z divjadjo. Zato moramo biti zelo potrpežljivi, s psom moramo obzirno in najprijazneje ravnati in vztrajno ponavljati vajo do popolnega obvladovanja. Če pes za umetni sled ne pokaže posebnega zanimanja, napravimo samo eno vleko s pomočjo jermena in eno prosto, pri čemer psa živahno hvalimo.

Vleko vlečemo vedno v smeri vetra, zato da je pes prisiljen izdelati sled z nizkim nosom in sicer najprej na travniških, potem na suhih tleh in končno na njivah. Z delom na vlekah pričnemo na krajih, kjer ni nobene divjadi, zato da psa ne zavajamo s sledovi druge divjadi. Pes se mora naučiti, da sled divjadne vleke mirno izdeluje. Pri tem moramo paziti, da pes ne zapusti pravega sleda. Ko pes obvlada to vajo, se naš pomočnik na enem ali dveh mestih oddalji od sledu in ti mesti označi s koščkom papirja ali z odlomljeno vejico. Pes se namreč ne sme zmeniti za sled pomočnika, temveč mora naprej držati samo sled divjadi. Šele potem lahko nadaljujemo z enakimi vajami na takih mestih v revirju, kjer je mnogo divjadi.

Seveda pa moramo pri tem doseči, da se pes pri izdelavi vleke sploh ne bo zanimal za sveže sledove žive divjadi. Zavedati se mora, da se ne sme zanimati za nič drugega kakor za sled po vleki, ki je zanj pripravljen. V tem se mora pes utrditi, kajti samo če smo dosegli takšno dosledno delo po sledu, nam ne bo izostal zaželen uspeh. Vleko lahko

križamo tudi z drugimi vlekami, npr. z lisičjo, zajčjo ali fazanjo. Dokler pes divjadne vleke na mestih, kjer so jo križali drugi sledovi divjadi, ne izdelata brezhbno, moramo psa ponovno oprčiti in voditi na dolgem jermenu, sicer bi pozabil, da mora izdelovati zgolj določeni sled in položeno divjad prinesiti (aportirati), ne pa da bi sledil drugo divjad po svežih sledovih.

Tudi pri preizkušnjah se je že zgodilo, da je pes vleko dobro izdelal, pri povratku pa je begal, ker ni videl svojega vodnika. V takih primerih navadno pes plen spusti na tla in išče svojega gospodarja. Zato moramo že med šolanjem paziti na to in se s psom vrniti na označeno mesto, kjer smo vleko začeli. Pes se na to navadi in pride tudi v najbolj zamotanih primerih nazaj po svojem lastnem sledu.

Dobro šolan pes mora ob svojem prihodu na mesto nastrela in na povelje »išči zgubljeno«, »prinesi«, hitro iti vzdolž po sledu, zanesljivo izdelati vse kljuke, najdeno divjad prijeti, se takoj obrniti in z veselimi skoki prinesiti plen vodniku ter pred njim sesti in čakati, dokler mu ta plen ne odvzame.

Jubilejni občni zbor Društva ljubiteljev ptičarjev v Ljubljani 27. februarja 1971

Sekretar Jugoslovanske kinološke zveze (JKS) ing. Vladeta Gajić izroča predsedniku DLP Vladimiru Pleničarju pokal za zasluge v kinologiji

Predsednik KZS Franjo Bulc izroča dr. Ivanu Tavčarju, ustanovnemu in častnemu članu DLP, red II. stop. za kinološke zasluge

Občni zbor, pod pokroviteljstvom predsednika Kinološke zveze Slovenije Franja Bulca, je otvoril predsednik DLP Vladimir Pleničar. Po pozdravu navzočih je predlagal brzojavni pozdrav predsedniku republike Josipu Brozu Titu. Pozdravil je zastopnika avstrijske kinološke zveze, lovskega svetnika Franza Staritzbichlerja in njegovo soprogo, zastopnika JKS ing. Vladeto Gajića, predsednika Lovske zveze Slovenije generalpolkovnika Rada Pehačka, predsednika Kinološke zveze Slovenije Franja Bulca, predsednike in zastopnike pasemskih organizacij, področnih lovskih zvez in lovskih družin. Posebej je toplo pozdravil ustanovne člane dr. Ivana Tavčarja, Julija Kodra in Franca Rebernika. Ob svoji 50-letnici je društvo prejelo številna pozdravna pisma z najboljšimi željami za nadaljnje uspešno delo.

Pred 50 leti, 23. februarja 1921, je bil v Ljubljani ustanovni občni zbor prve pasemske organizacije v Jugoslaviji, Kluba ljubiteljev ptičarjev, ki se je ob svoji desetletnici preimenoval v Društvo ljubiteljev ptičarjev. Prvi predsednik je bil Franc Urbanc. Že isto leto, 10. aprila, je KLP priredil I. mladinsko tekmo ptičarjev, 25. maja pa je bil prvi pes vpisan v Jugoslovansko rodovno knjigo ptičarjev, medtem ko je prva društvena publikacija izšla 26. sept. 1927, kateri so potem sledile številne druge. Na 15. rednem občnem zboru, 22. februarja 1936, je bil sprejet pravilnik o znaku »Vodnik«.

Ob 20-letnici društva je tedanji njegov predsednik Franc Urbanc med drugim rekel: »Naslednje besede so namenjene vsem lovcem, ko so med svojim lovskim udeleževanjem prišli do prepričanja, da je pravičen lov mogoč le s šolanim psom...«

Ob 30-letnici društva je ustanovitelj slovenskih in jugoslovanskih lovskih in kinoloških organizacij dr. Ivan Lovrenčič dejal: »V kino-

logiji se porajajo vedno nove naloge in novi problemi. Vsa dogajanja v kinologiji ste skušali do-
umeti ne samo iz knjig, marveč
tudi iz praktičnega življenja psa.
Skrbite za povzdigo in napredek
kinologije, ne samo med našim
slovenskim narodom, marveč med
lovci v Jugoslaviji...»

Ob svoji 40-letnici je društvo iz-
dalo brošuro »Ptičarji in šarivci«.
V uvodu piše: »Člani društva so ob
40-letnici lahko ponosni, da s svo-
jimi uspehi na področju kinologije
plemenito služijo lepim društven-
nim nalogam...»

Ob jubilejnim letu je društvo iz-
dalo brošuro »50 let slovenske ki-
nologije«, s pregledom njegovega
delovanja in problemi naše kino-
logije.

Društvo pa se ni omejevalo zgolj
na delovanje svojih članov, tem-
več je povabilo in pritegnilo k so-
delovanju vse pasemske organiza-
cije, ki so nastale v zadnjih 50 le-
tih. DLP namreč na široko odpira
vrata vsakomur, ki potrebuje stro-
kovno pomoč bodisi pri vzreji,
vzgoji ali šolanju svojega štiri-
nožnega prijatelja, bodisi pri na-
kupu ali uvozu psa iz tujine. V le-
tih 1964—65 je društvo med dru-
gim organiziralo mednarodno tek-
mo ptičarjev med Italijo in Jugo-
slavijo, ki si je s svojimi ptičarji
priborila prva mesta. V septembru
1969, na mednarodnem tekmova-
nju v Welsu v Avstriji, pa si je
naša ptičarka Bora priborila od-
lično mesto. Naše društvo se želi
v novem obdobju še tesneje pove-
zati z vsemi pasemskimi in lovski-
mi organizacijami Slovenije in Ju-
goslavije.

»Zahvaljujem se predsedniku Ki-
nološke zveze Slovenije za pokro-
viteljstvo nad to jubilejno sloves-
nostjo, ter vsem lovskim zvezam
in lovskim družinam, ki so gmotno
podprle izdajo jubilejne brošure.
Končno se zahvaljujem vsem, ki
so kakorkoli pomagali pri našem
uspešnem delu, posebno priznanje
pa naj velja vsem članom odbora

Na slavnostnem obćnem zboru DLP: (v prvi vrsti z leve) Franz Staritz-
bichler, dr. Ivan Tavčar, Bogdan Sežun, prof. dr. Jože Rant

DLP,« je zaključil predsednik
— Pleničar.

Zborovanje je pozdravil predsed-
nik Kinološke zveze Slovenije Fran-
jo Bulc in ugotovil, da se je iz
skromnega kluba nekaj desetih
lovcev pred 50 leti razvila mo-
gočna organizacija, ki šteje v Ju-
goslaviji 140 000 organiziranih
članov. Kinološka zveza Sloveni-
je je bila ustanovljena leta 1946.
Posebno priznanje tudi naši Ljud-
ski skupščini, ki je tako rekoč prva
na svetu zakonsko predpisala, da
lovci smejo loviti le s čistokrvnim
(pasemskim) psom.

Ing. Vladeta Gajić je v imenu bo-
lezensko odsotnega predsednika
Jugoslov. kinološke zveze Otmar-
ja Kreačiča in v svojem imenu
pozdravil slavnostno zborovanje in
mu zaželel najboljše uspehe: »Za-
hvaljujemo se vsem, ki so pred pol
stoletja osnovali organizacijo, ki se
je razmahnila po vsej Jugoslaviji.«
Društvu je izročil vazo, ki naj
članstvo spominja na ta veliki
praznik društva. Hkrati je izročil
predsedniku DLP Vladimiru Ple-
ničarju tudi pokal, ki mu ga je po-
klonila Jugoslovanska kinološka
zveza kot priznanje za njegovo
mnogoletno in vztrajno kinološko
delo. Ustanovnim članom dr. Tav-
čarju, Kodru in Reberniku pa je
ing. Gajić izročil spominska darila.
Predsednik Lovske zveze Sloveni-
je je v svojem govoru čestital DLP
ob zlatem jubileju in zaželel še na-
daljnjih uspehov.

Za njim so zborovanje pozdravili

in čestitali k jubileju predsedniki
oziroma zastopniki vseh pasem-
skih organizacij Slovenije.

Čestitkam se je pridružila tudi
Lovska zadruga v Ljubljani po
svojem direktorju Ljubanu Zadni-
ku in poklonila društvu pokal.

S čestitkami je zaključil lovski
svetnik gospod Staritzbichler z
Dunaja, ki je zaželel društvu vse
najboljše in da bi se prijateljstvo
med slovenskimi in avstrijskimi
kinologi še bolj utrdilo.

Za konec zborovanja je Franjo
Bulc prebral imena kinologov, ki
jih je odlikovala Kinološka zveza
Slovenije na predlog Društva lju-
biteljev ptičarjev. Red I. stopnje
so prejeli trije, II. stopnje šest,
Zlati znak za zasluge 24, Srebrni
znak za zasluge v kinologiji 20. Še
živeči ustanovni člani dr. Ivo Tav-
čar, Julij Koder in Franc Rebernik
so prejeli Zlato društveno plaketo.
Društvo ljubiteljev ptičarjev pa je
ob svoji 50-letnici podelilo: častno
članstvo Bogdanu Sežunu in Jo-
žetu Škoficu; častni zlati vodniški
znak Franju Bulcu, Juliju Kodru
in Vladimiru Pleničarju; srebrni
vodniški znak Janezu Pernatu;
zlato društveno plaketo dr. Jo-
žetu Benigarju, Ivanu Cafu, Pavlu
Cvenklu, Jožetu Logondru, Otmar-
ju Kreačiču, Poldetu Steinerju,
Francu Reberniku, dr. Ivo Tav-
čarju, Ljubanu Zadniku, Juliju
Kodru, Bogdanu Sežunu, Jožetu
Škoficu, Franzu Staritzbichlerju in
ing. Vladeti Gajiću.

M. Š.

Druga seja upravnega odbora LZS

V soboto, 17. aprila 1971, se je upravni odbor Lovske zveze Slovenije sestel v Klubu poslancev v Ljubljani.

Sklep o zaščiti velike divje race

Pri pregledu sklepov občnega zbora Lovske zveze Slovenije so se odborniki ustavili pri sklepu o zaščiti divje race mlakarice. Na občnem zboru LZS je bilo predlagano, da se divja rasa zaščiti od 1. februarja do 1. oktobra, oziroma da naj bi bil lovni čas nanjo od 1. oktobra do 1. februarja. Ker proti predlogu ni bilo ugovora, je izvršni odbor LZS, ki je bil pooblaščen definirati sklepe, smatral zadevni utemeljeni predlog za sklep. Tudi upravni odbor je akceptiral ta sklep, vendar z dopolnilom, da mejne področne lovske zveze s Hrvaško, z Avstrijo in Italijo lahko dogovorno sprejeti lovni čas prilagodijo lovni dobi v navedeni republiki in državah. Večina navzočih je posebno podprla tisti del sklepa, da je mlakarico nujno treba dodatno zaščititi ves mesec februar.

Na vprašanje glede možnosti za vlaganje iz umetne zreje je bilo pojasnjeno, da bo Lovska zveza Slovenije proučila možnost umetne vzreje divjih rac na Cerkniškem jezeru.

Proračun organizacije in sklada LZS

Glavna točka dnevnega reda sta bila proračun organizacije in proračun sklada LZS za lov. leto 1971/72.

Letni prispevek za vsakega člana LD se nasproti lanskemu letu (37,50 din) zviša na 48 din. Od tega odpade za glasilo »Lovec« 44,94 din, kot prispevek Lovski zvezi Jugoslavije 1,50 din in za administracijo Lovske zveze Slovenije 1,56 din. Glavni razlog za povečanje letnega članskega pri-

Proračun organizacije Lovske zveze Slovenije za lov. leto 1971/72

I. »Lovec«

Dohodki:

1. Prenos salda iz 1970/71	26 033,17
2. Od prispevkov področnih LZ — članarine	609 350,00
3. Naročnine za »Lovca«	13 201,83
4. Oglasi v »Lovcu«	35 000,00

Skupaj 683 585,00

Izdatki:

1. Osební prejemki z družbenimi prispevki	37 185,00
2. Tisk in ekspedit »Lovca«	385 000,00
3. Klišeji, slike	41 100,00
4. Avtorski honorarji	46 500,00
5. Tiskovni papir	100 300,00
6. Ostali stroški (pomoč administracije)	50 000,00
7. Rezerva	23 500,00

Skupaj 683 585,00

II. Hiša — lovski dom

Dohodki:

1. Restavracija »Zlatorog«	50 010,00
2. Gojitvena lovišča LZS	10 000,00

60 010,00

Izdatki:

1. Osební prejemki s prispevki	37 154,40
2. Amortizacijski sklad LZS	22 855,60

Skupaj 60 010,00

III. Organizacija

Dohodki:

1. Prenos salda iz 1970/71	9 180,08
2. Od prispevkov področnih lovskih zvez — članarine	97 250,00
3. Izkupiček za lovsko literaturo	199,92
4. »Lovec« — za administracijo	50 000,00
5. Obresti Ljubljanske banke	3 500,00

Skupaj 160 130,00

Izdatki:

1. Osební prejemki z družbenimi prispevki	64 800,00
2. Materialni izdatki	48 975,00
3. Funkcijski izdatki	39 780,00
4. Rezerva	6 575,00

Skupaj 160 130,00

Rekapitulacija

Dohodki:

I. »Lovec«	683 585,00	
II. Hiša — lovski dom	60 010,00	
III. Organizacija	160 130,00	903 725,00

Izdatki:

I. »Lovec«	660 085,00	
II. Hiša — lovski dom	60 010,00	
III. Organizacija	153 555,00	873 650,00
Proračunska rezerva 3,44 %		30 075,00

Ljubljana, 17. aprila 1971.

Blagajnik:
Drago Šumak, l. r.

Predsednik:
Rado Pehaček, l. r.

Proračun lovskega sklada Lovske zveze Slovenije za lov. leto 1971/72

Dohodki:

Lovska zveza	Vrednost odstrela	Prispevek v sklad	% udeležbe v skladu
Bela krajina	150 636,40	9 036,80	2,46
Celje	547 396,00	32 841,10	8,94
Gorenjska	347 917,00	20 865,50	5,68
Gorica	486 411,40	29 167,60	7,94
Gornja Radgona	160 169,80	9 624,60	2,62
Idrija	109 682,60	6 575,55	1,79
Kočevje	317 519,00	19 065,45	5,19
Koper	379 801,20	22 775,70	6,20
Ljubljana	694 599,80	41 694,20	11,35
Ljutomer	77 837,60	4 665,35	1,27
Maribor	752 717,80	45 147,30	12,29
Notranjska	205 742,80	12 342,95	3,36
Novo mesto	294 949,80	17 706,30	4,82
Posavje	287 754,40	17 265,45	4,70
Postojna	322 189,60	19 322,60	5,26
Ptuj	347 594,80	20 865,50	5,68
Prekmurje	432 376,40	25 934,90	7,06
Zasavje	155 939,00	9 367,40	2,55
GL Žitna gora	28 115,00	1 689,80	0,46
GL Ljubljanski vrh	23 146,60	1 395,95	0,38
Skupaj	6 122 497,00	367 350,00	100

Izdatki:

1. Osební prejemki sodelavcev sekretariata	145 000,00
2. Materialni izdatki sekretariata	40 000,00
3. Raziskovalne naloge IGLGS	60 000,00
4. Raziskovalne naloge Biotehniške fakultete	10 000,00
5. Strelstvo	30 000,00
6. Tečaj za čuvaje	15 000,00
7. Filmi	20 000,00
8. Patologija divjadi	10 000,00
9. Anuitete posojil	10 000,00
10. Kinološke prireditve	7 500,00
11. Ceniki	5 000,00
12. Tiskovine za lovskogospodarske načrte	5 000,00
13. Rezerva	9 850,00

Skupaj . . . 367 350,00

Ljubljana, 17. aprila 1971.

Blagajnik:
Drago Šumak, l. r.

Predsednik:
Rado Pehaček, l. r.

Opomba: Kolikor kak član lov. organizacije želi pojasnilo v zvezi s proračunoma LZS, ga lahko dobi v računovodstvu LZS.

spevka je podražitev tiskarniških storitev, za 29,10 %. Sicer so pa vse LD dobile od LZS posebno primerjavo stroškov za tiskanje »Lovca« v preteklem in tekočem lovskem letu.

Na predlog upravnega odbora (12. 12. 1970) je občni zbor LZS 6. 3. 1971 sprejel sklep o bodočem financiranju lovskega sklada LZS, da se namreč v bodoče vanj zbira 6 % tržne vrednosti bonitiranega odstrela. Proračun lovskega sklada je z ozirom na lanski za 98 680 din višji. Povečanje je delno rezultat zviševanja stroškov vseh storitev, delno pa narekuje povečanje tudi razširitev nalog, ki jih je sprejel občni zbor.

Vrednost bonitiranega odstrela v vseh loviščih LD in dveh goj. loviščih LZS znaša po novi tržni vrednosti 6 122 497 din, to je približno 1 500 000 din več, kakor če bi upoštevali dosedanje dogovorjene netržne cene.

Nova poprečna tržna vrednost divjadi, izračunana po poprečnih težah in odkupnih cenah Lovske zadruge »Lovec«:

Vrsta divjadi	Po- prečna teža v kg	Po- prečna cena din za kg	Po- prečna tržna vred- nost din
jelenjad	87	9	783
srnjad	14	16	224
div. prašiči	56	9	494
gamsi	19	9	171
zajci	3,4	7	23,80
fazan	1 kos	17	17
jerebica	1 kos	7	7

Pri izračunavanju 6 % prispevka je dejansko upoštevan le bonitirani odstrel pri srnjadi, zajcu, fazanu in jerebici, pri drugih vrstah divjadi pa poprečni izvršeni odstrel v zadnjih treh letih. Treba je upoštevati, da bo dohodek lov-

skih družin samo od lov. turizma v tem lov. letu zaradi 2,50 din razlike pri dolarju najmanj za 750 tisoč din večji kot lani. Poleg tega so se dvignile tudi cene za uplenjeno divjad (mesu), tako da se bo tudi pri tem dohodek lov. družin povečal za ponovnih ca. 750 tisoč din. Dohodek lov. družin v Sloveniji se bo torej v lov. letu povečal skupno za ca. 1 milijon 500 tisoč din, zato za 98 tisoč din povečan prispevek v republiški lovski sklad ne predstavlja pomembnejše podražitve.

Naj navedemo le nekatere utemeljitve izdatkov lovskega sklada LZS: Poleg sredstev za osebne prejeme sodelavcev sekretariata so v tej postavki tudi predvidena sredstva za strokovno dejavnost pri naseljevanju novih vrst divjadi, kar je doslej opravljal odsek za lovstvo LGLGS, ter pričetek nove teme »Ugotavljanje in proučevanje zajčjega prirastka v Sloveniji«.

Med materialnimi izdatki so tudi celotni stroški za predvajanje lovskih filmov, za kar so področne LZ in LD v zadnjih dveh letih porabile okrog 10 000 din.

Pri odseku za lovstvo Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije (IGLGS) bo LZS sofinancirala raziskovalno-operativni nalogi: »Tehnična zaščita gozdnih kultur pred veliko divjadjo« in »Usklajevanje gozdarstva in lovstva na območju GG Kranj in GG Postojna«. Pri financiranju navedenih tem sodelujejo preko svojega poslovnega združenja tudi slovenska gozdna gospodarstva s ca. 55 000 din. Prispevek LZS pa znaša 30 000. din.

Skladno s sklepom upravnega odbora z dne 12. 12. 1970 v Kočevju LZS naroča tudi raziskovalno temo »Kemizacija v gozdarstvu in kmetijstvu ter njen vpliv na divjad«. V ta namen je v tem letu predvidenih 30 000 din.

Inštitut za zoohigieno in patologijo divjadi BF v Ljubljani je s

svojimi lastnimi sredstvi in sredstvi Univerze ter deloma s sredstvi lovske organizacije v preteklem letu proučeval brucelozo pri zajcih in kužno gamsjo slepoto. Navedeni temi sta brez dvoma aktualni za lovstvo Slovenije, zato ju je LZS vnesla v raziskovalni program in zanju zagotovila 10 000 din.

Proračunski izdatki za srelstvo so predvideni za izvedbo republiškega prvenstva v lovskem streljanju in za udeležbo ekipe Lov. zveze Slov. na tradicionalnem troboju Trst—Avstrijska Koroška—Slovenija.

Predvajanje filmov je ena najuspešnejših oblik izobraževanja lovcev, vzgoje in propagande. Zato je predvidena obnovitev že obstoječega izbora filmov in nakup novih strokovnih filmov.

Patologiji divjadi je treba posvetiti več pozornosti, ker je bolezen med divjadjo praviloma najzgovornejši dokaz porušenega naravnega ravnotežja. Za preglede poginule divjadi je predvidenih 10 000 din.

Sredstva za kinologijo so namenjena za sofinanciranje kinoloških prireditev republiškega pomena (republiška tekma ptičarjev, gonočev, tekma po krvnem sledu ipd).

Proračun organizacije LZS je upravni odbor LZS sprejel soglasno, proračun lovskega sklada LZS pa z 1 glasom proti.

Komisije Lovske zveze Slovenije

Upravni odbor je izvolil Iveta Krevsa za tajnika upravnega in izvršnega odbora LZS, Draga Šumaka pa za blagajnika LZS. Dalje je imenoval oz. potrdil predsednike in delno člane komisij, izdajateljskega sveta »Lovca« in uprave goj. lovišč LZS, ki so obrazilili programe svojih komisij, izd. sveta in uprave goj. lovišč

LZS. Nadaljnja izpopolnitev komisij je bila skladno s pravili LZS poverjena izvršnemu odboru LZS. Za strelstvo in kinologijo še nista bili formirani komisiji, pač pa je upravni odbor sklenil, da se vprašanje strelstva in kinologije obravnava na širšem sestanku v sodelovanju s Strelsko in Kinološko zvezo Slovenije.

Komisije, izdajateljski svet »Lovca« in upravo goj. lovišč Lovske zveze Slovenije vodijo:

Vojko Podgornik, predsednik gospodarske komisije; Janez Bokal, predsednik komisije za turizem; dr. Ernest Petrič, predsednik komisije za lovski muzej; Ivan Cvar, predsednik vzgojno-propagandne komisije; Ive Krevs, predsednik komisije za odlikovanja; Saša Vuga, predsednik založniške komisije; Tone Svetina, predsednik izdajateljskega sveta »Lovca«; Stane Dolanc, predsednik uprave goj. lovišč LZS.

Ob zaključku seje je upravni odbor na predlog LD in LZ za Praznik dela odlikoval nekaj zaslužnih lovcev.

Francè Cvenkel

1. junij!

Slavko Kovač

Redki imajo priložnost loviti jelena, gamsa, srnjad pa je dosegljiva vsakemu lovcu. Saj se je ta zanimiva divjad razširila po vseh naših loviščih, celo v tipično nižinskih v Prekmurju, kjer je pred desetletji skoraj niso poznali. Zato je zanimanje lovcev in LD za gojitev te divjadi razumljivo in končno tudi dohodek od uplenjene srnjadi predstavlja dokaj krepko postavko.

Ker je pravilen odstrel del gojitve, bi rad omenil nekatere dolžnosti in nujne ukrepe, ki jih lovci in lovske družine ponekod dokaj radi zanemarjajo.

Že letni pregledi trofej nudijo odlično priložnost, da tolmačimo članom ocenjevanje divjadi. Če to ponazorimo še s primernimi slikami in diapozitivi, bo lovcem snov toliko bolj razumljiva. Predvsem je treba poudariti, da se je izogibati ocenjevanju srnjakov izključno po trofeji, ampak je treba v prvi vrsti upoštevati telesno težo, kondicijo in zdravstveno stanje, trofeja je šele drugotnega pomena. Po neugodni jeseni in ostrim zimam pa je trofejo sploh treba ocenjevati zelo obzirno, kajti rasla je v času, ko je srnjak rabil skoraj vse življenjske sile za svoj obstoj.

Predavanja in teoretični napotki bodo koristili seveda samo lovcu, ki je veliko v lovišču in redno opazuje srnjad. Pri tem se izuri in srnjad tudi spozna, tako da kasneje pri lovu nima težav. Drugače je z onimi, ki gredo v lovišče redkokdaj, le na jesenske brakede. Tem je ocenjevanje in prepoznavanje srnjadi »španska vas«. Praviloma bi takšni lovci smeli loviti le v spremstvu izkušenih članov.

Lovska družina naj bi spodbujala člane, ki želijo loviti na srnjad, da bi jo hodili v lovišče opazovati v času, ko je najlažje ugotavljati, je srnjad stara ali mlada, zdrava ali bolna. To bi bilo možno tako, da bi družina že na posvetu v marcu vsaj približno določila, v

katerem predelu lovišča bo član dobil odstrel. Tako bi lovec z opazovanjem preko vsega leta, posebno od marca dalje, ko prično srnjaki guliti rogovje in kasneje, ko srnjak menja dlako, lažje izbral za odstrel primerno žival.

Razdelitev odstrela članom po lovišču pa ima tudi drugo pozitivno plat. Tako preprečimo premočan odstrel v nekaterih lažje dosegljivih ali lovsko zanimivejših revirjih. Če lahko lovi vsak član povsod, rada prevlada lovška zavist in zaradi parole »če ga ne bom jaz danes, ga bo kdo drug jutri« pade veliko mladih, dobro zasnovanih srnjakov, ki bi morali ostati še v lovišču. Pri razdelitvi odstrela po predelih pa imajo člani možnost v miru in brez naglice izbrati primerno srnjad ter jo tudi odstreliti. Šele če član v nekaj mesecih ne uspe srnjaka odstreliti in lovška družina vztraja zaradi dobrega staleža srnjadi na izvršitvi odstrela, damo še kakemu drugemu lovcu priložnost, da gre prvega na pomoč.

Večina družinskih poslovnikov ima lepo in koristno določilo, da je treba pred pričetkom lova preizkusiti risanice. To navadno določa, da sme imeti risanica raztros 3 strelcov na razdaljo 100 m največ v krogu premera 15 cm. Le redke družine pa to določilo dosledno izvajajo. Doslednost se kaže v tem, da se morajo vsi, ki žele streljati srnjad, tega preizkusa udeležiti in oddati v tarčo na 100 m 3 strele s poljubnega položaja in s poljubnimi pripomočki. Če orožje ustreza, dobi lovec od gospodarja LD lovno dovolilnico, če ne, mu upravni odbor odkloni pravico odstreliti srnjad do popravila orožja in ponovnega preizkusa. Prav je, da družine tudi vztrajajo na tem, da strelja lastnik puške oz. reflektant za odstrel srnjadi sam in s tem dokaže, da obvlada svoje orožje. Kaj rado se zgodi, da lastnik risanico izroči dobremu strelcu, ker ne zaupa

svojim strelskim sposobnostim, da mu ta izvrši preizkušnjo. Potem si pa takšen nesiguren strellec lasti pravico preizkušati svoje strelske sposobnosti na živi srnjadi! Da preprečijo takšne nelovske strelske vaje, katerih žrtev je zastreljena srnjad, so mnoge lovske družine določile, da mora reflektant za odstrel srnjadi poleg obveznega preizkusa risanice dokazati še na ta način, da obvlada strel s kroglo, če z MK puško na razdaljo 50 m v poljubnem položaju doseže z 10 strelci vsaj 70 % zadetkov. To je pravilen ukrep, saj prisili tiste, ki ne obvladajo strela s kroglo, da se vadijo, za kar popolnoma zadostuje MK puška. Takšna vaja je tudi poceni. Odstrelni načrti navadno predvidevajo tudi omejen odstrel I a srnjakov-plemenjakov. Razumljivo, da bomo ta odstrel dovolili šele po prsku. I a srnjak, ki ga uplenimo, pa naj bo 6—7-leten, dozorel, na višku svojih moči in ne kak 3-leten mladenič!

Tam, kjer je velik interes za odstrel srnjakov, in se dogaja, da je do 15. junija že odstrel pretežno izvršen, je seveda dolžnost lovske družine, da omeji odstrel. Pravilno bi bilo, da je pred prskom izvršen odstrel srnjakov največ do polovice in to po možnosti samo gojitveni odstrel, preostali pa po prsku. Omejevanje odstrela naj seveda ne bi veljalo za slabe enoletne gumbarje oz. sploh za vse telesno slabe lanščake (II b).

Za urejeno izvajanje lova na srnjad mora imeti družinski poslovnik primerna določila. Obvezno bi moralo biti, da vsak nastrel preiščemo s psom, šolanim za delo po krvnem sledu. Dostikrat bomo doživeli presenečenje in našli domnevno zgrešenega srnjaka. Če pa tudi šolan pes ne bo našel krvi in drugih znakov, bomo lahko pomirjeni sklepali, da smo res zgrešili.

Tudi zgrešene strele na srnjad bi lovec moral prijaviti lovski dru-

Foto H. Robl: *Gumbar ali srna?*

žini. Po dveh zgrešenih strelah bi bilo prav v poslovniku zahtevati ponoven preizkus risanice. Dostikrat se ugotovi, da na videz nedolžen padec lovca povzroči netočno zadevanje puške. Za lovske goste navadno velja, da jim po dveh zgrešenih strelah zapade lovna dovolilnica. Če imamo v družini več vročerkvni strelcev, ki jih rado zanese, da nepreudarno in nepremišljeno streljajo, ne bi bil odveč takšen ukrep tudi v lovskih družinah.

Vedno znova se dogaja, da zaradi napačnega ukrepanja lovcev obstrljene srnjadi ne najdemo, ali pa jo poberejo šele, ko je neuporabna. Če smo srnjad obstrelili in po strelnih znakih sklepamo na strel v mehko, potem ne gremo takoj za njo, ampak jo pustimo nekaj ur in šele potem privedemo na sled psa, izvežbanega za delo po krvi. Vsaka hoja za divjadjo, ki je še pri moči, je brez smisla in povzroči le, da divjad v strahu pred človekom zbere vse svoje sile in včasih zbeži še zelo daleč. Z napačnim ravnanjem smo otežili tudi delo psu in mu verjetno

pohodili in poteptali krvni sled. Da ne hodimo po sledu ponoči in ne iščemo divjadi z lučjo, ne bi posebej poudarjal. Tudi ravnanje, da gre lovec k najbližjemu kmetu po psa čuvaja in ga odveže na nastrelu ter pričakuje od njega, da bo delal čudeže, je — milo povedano — neumnost. Ob takem ravnanju se ni čuditi, da je kasnejše iskanje brezuspešno. Strellec je namreč storil vse, da si je uspeh prepričal. Zato bi bilo tudi prav, da mu družina pošlje račun za izgubljenega srnjaka poprečne teže in po dnevni ceni.

Ker imam priložnost opazovati, kakšen plen lovci pošiljajo na odkupne postaje, nekaj besed še o tem. Veliko srnjadi škartirajo zaradi površnosti in neznanja lovcev. Površni so posebno pri iztrebljanju, saj niso redki primeri, da ostane v divjadi del drobovine, posebno danko, zelo slabo izbrišejo tudi notranjost trebušne in prsne votline. Tudi v primeru, če propade srnjad zaradi krivde uplenitelja, bi mu morala lovška družina poslati račun. Lovec, ki ni več ravnanja z divjadjo, naj na-

prosi izkušenega lovca, da mu to pokaže. Opozoril bi še na nujnost, da se vsak kos srnjadi pred transportom dobro ohladi. Če ne gre drugače, obesimo srnjad doma v temno in hladno klet ter jo šele naslednje jutro ali zvečer odpošljimo!

Pregledi trofej nam žal še kažejo, da posamezni lovci ne cenijo trofeje kot spomin na lep lovski doživljaj. Takšne trofeje na pregledih trofej uplenitelju pa tudi lovski družini niso v čast. Naloga lovskih družin, ki imajo še takšne člane v svojih vrstah, pa je, da jih poučijo in vzgojijo, kakšen je lovski odnos do trofeje. Pravilno odžagati in preparirati trofejo je tako preprosto, da tega ne bom ponavljal. Kdor tega ne zna, naj se pozanima pri lovcu, ki ima lepo in vzorno urejene trofeje.

V članku sem nanizal nekaj napotkov pa tudi nekaj kritičnih pripomb. Upam, da sem s tem podprl vse tiste lovce, ki jim lov na srnjaka pomeni velik lovski užitek in ki želijo pri izvajanju lova red, upošteva vse etična lovška načela.

Preprečevanje škode na polju in na divjadi

Ivan Brinovec

V današnjem obdobju, ko se znanost in tehnika tako naglo razvijata, v času, tu tudi pri nas prehajamo zelo pospešeno na industrijski način kmetijske proizvodnje, bi hotel podati nekaj misli predvsem o problemih gojitve male divjadi. Z našim načinom lovsko-društvene ureditve smo vsekakor dosegli velike uspehe. Vendar bi bilo treba več pozornosti posvetiti uskladitvi naših in kmetijskih interesov.

Za dosego tega cilja bi bilo potrebno več sodelovanja na terenu, posebno kar se tiče preprečevanja škode od divjadi. Večje škode na polju nastanejo predvsem spomladi, ko kali koruza. Kaj lahko je najti krivca, posebno, kjer so vrane maloštevilne. Pred sedmimi leti smo se spraševali — kako preprečiti fazanom pipanje mlade kuruze. Bili so primeri, ko so v določenih okoliših fazani naredili veliko škode na koruznih njivah. Odškodninski zahtevki so se vrstili drug za drugim, kmetje so grozili z zastrupljanjem. Kaj narediti? Ugotovili smo, da vsi fazani niso večji tega dela, škodi so bila izpostavljena samo določena področja. Kuruza je v nevarnosti v začetku, ko kalček požene iz zemlje in še kakih 12—15 dni potem. V tem letnem času je že trava precej visoka, z obilno jutranjo roso. Znano je, da fazan rose ne mara, zato se navadno v zgodnjih jutranjih urah poda na oranico, in s svojim močnim kljunom izbirska vse, kar je užitno. Nekateri so razlagali, da fazan išče za hrano kalčke oz. škrob, kar pa ne drži, temveč išče zrno. Zato smo začeli nasipati na njive luščeno kuruza. Uspeh je bil več ko zadovoljiv. Sedem let že prakticiramo (LD Slovenska Bistrica, LZ Maribor) zraven zimskega še spomladansko krmljenje fazanov in vsako pomlad pokrmimo tudi čez 500 kg luščene kuruze, da preprečimo škodo. Zato smo pa s kmetovalci v dobrih odnosih. Z dobro organi-

zacijo je na ta način možno zaščititi skoraj vse koruzne posevke.

Ne samo, da s tem preprečujemo škodo, temveč je pomladno krmljenje koristno tudi zato, ker je prav v tem času rastitev na višku.

Fazanke pričnejo prej nesti ter valiti, kar vse ugodno vpliva na fazanji naraščaj. Ne navdušujem se za industrijski način prekomernega vlaganja napol udomačenih fazančkov, posebno ne v lovišča, ki nimajo za to ustreznih pogojev, temveč sem mnenja — kjer je le mogoče — da s primerno gojitvijo dosežemo zaželeni stalež, ki pa naj bi bil v ravnovesju z našimi in kmetijskimi interesi.

Z ozirom na hiter razvoj tehnike bi bilo treba razmisliti, kako zaščititi divjad pred motornimi kosilnicami. Tehničnega razvoja tudi v kmetijstvu ne bomo zaustavili, temveč se mu bomo morali pač prilagoditi, kolikor bo v naših močeh. Lovci, ki se aktivno bavijo z gojitvijo divjadi, lahko potrdijo, da je valeča fazanka ob košnji zapisana gotovi smrti, še posebno, če je valjenje že v drugi polovici. Valeča perjad morda sicer odleti, a ponavadi ostanejo med noži kosilnice odrezane noge. Takšna žival potem morda še živi, dokler ne pogine od lakote in oslabelosti. Sam sem lani našel več popolnoma

izčrpanih, še živih fazank z odrezanimi nogami, ki so v takšnem stanju živele še vsaj 10 dni. Nekaj bo treba ukreniti, če ne samo zaradi gojitve, pa vsaj iz humanih odnosov do divjadi. Morda bi bila rešitev primeren mehanični pripomoček na kosilnicah. Sicer bi pa morali storiti določene ukrepe, če ne drugače, z obveznim sodelovanjem lovcev pri košnji. Vem, da je popolna zaščita nemogoča, toda že delna rešitev zaroda bi bila velik uspeh.

Glede gojitve pernate divjadi so v vsakem primeru na boljšem tiste družine, katerih lovna površina niso pretežno travniki z zgodnjo košnjo. Ugodneje za fazane je tam, kjer so pozne košnje, kajti tu kebčki prežive kritični čas od izvalitve do tedaj, ko jim zrastejo prva letalna peresa. Tedaj se lahko na materin klic dvigne celo gnezdo in odleti na varno pred ostrimi noži kosilnice.

Kaže, da izgube doraščajočih zajcev zaradi strojne košnje niso tako velike. Močan motorjev ropot jih pravočasno požene iz še tako skritega zavetja. Stalež zajcev, kakor je razvidno iz statistike LZS, pa se iz leta v leto manjša. Vzrokov nam ni treba iskati: agrokemična sredstva, sodobno orožje in municija, množica lovcev, večkratni in-

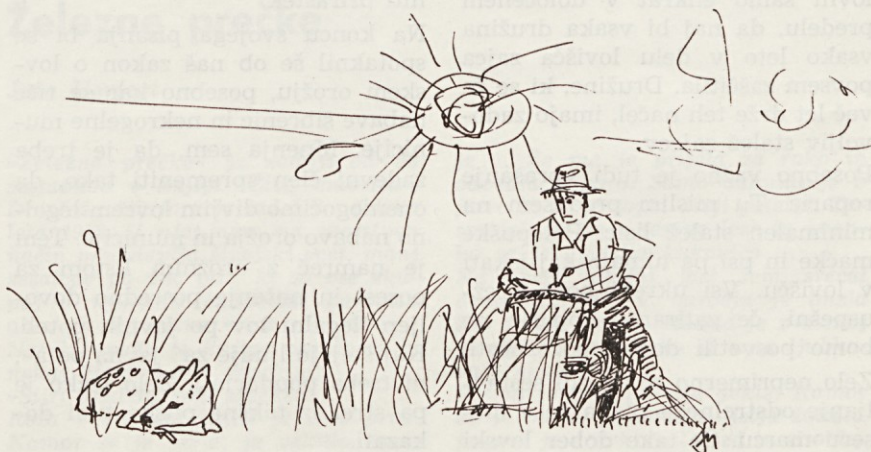

Foto R. Čenčič: V gozdu je varen pred kosilnico

tenzivni lovi, bolezní itd. Pri tolikšnem številu lovcev, ki se bo še večalo, bomo zajca čez nekaj let lahko podnevi z lučjo iskali. Zelo umesten je predlog gojitvene komisije LZ Maribor, da naj bi zajce lovili samo enkrat v določenem predelu, da naj bi vsaka družina vsako leto v delu lovišča zajca povsem zaščitila. Družine, ki se že več let drže teh načel, imajo zadovoljiv stalež zajcev.

Posebno važno je tudi vprašanje roparic. Tu mislim predvsem na minimalen stalež lisic. Potepuške mačke in psi pa nimajo kaj iskati v lovišču. Vsi ukrepi bodo brezuspešni, če zatiranju roparic ne bomo posvetili dovolj pozornosti. Zelo neprimerno se mi zdi sestavljanje odstrelnega plana že v mesecu marcu. Še tako dober lovski

izvedenec namreč ni v stanju že zgodaj spomladi ugotoviti letni prirastek divjadi. Odstrel naj bi planirali v času, ko je z ozirom na vremenske razmere in druge činitelje možno vsaj približno oceniti prirastek.

Na koncu svojega pisanja bi se spotaknil še ob naš zakon o lovskem orožju, posebno kar se tiče nabave šibrenic in nekrogelne municije. Mnenja sem, da je treba zadevni člen spremeniti tako, da onemogočimo divjim lovcem legalno nabavo orožja in municije. Tem je namreč z orožnim listom za posest in nošenje posredno dovoljen ilegalni lov po javnih poteh. Kaj štejejo ljudje za »javna pota«, ni treba poudarjati. Zelo težko je pa strel iz takšne puške tudi dokazati.

O kresu

Vladimir Pleničar

Zima se je umikala pomladi. V gozdu je vzcvetel teloh, na travnikih pa zvončki, kronice in modri spomladanski žafran. Srnjad je dobro prezimila. Napolniti je bilo treba solnice. V prostih dneh sem hodil po lovišču, užival pomlad in opazoval, kje se zadržuje srnjad in kje izstopa. Na senošet pod Hribom se je hodil past vsako jutro in vsak večer star srnjak. Prihajal je s stare poseke vrh Hriba. Zgodaj je očistil rogovje in se preoblekel v temno rdečo dlako. Imel je sivo glavo, okoli oči pa bela kolobarja. Pasel se je med belimi rorami ob robu gozda, ki je močno ozelenel, in trava je zrasla visoko, da sem ga komaj ugledal. Nastopila je prava poletna vročina in srnjak je le redko izstopil pred večnim zvonjenjem. Mnogo večerov sem presedel na robu, skrit v kotu temnega gozda. Moj znanec je izstopal pri debeli bukvi. Navadno sem ga videl le za hip in že ga je odela tema. Pasel se je ponoči in še pred jutrom odšel v zavetje gozda.

Tudi na kresni večer sem bil zunaj v naravi. Čakal sem, skrit v visoki praproti. Komarji in obadi so mi delali neprijetno družino. Zamišljen sem poslušal večerno pesem murnov in spomnil sem se, kako smo na kresne večere kurili kresove. V kresni noči, pravi ljudska pripoved, spregovore živali. Bi mogel nocoj tudi jaz kaj posebnega doživeti?

Od časa do časa sem z daljnogledom pregledal senošeti. Počasi se je začelo mračiti. Sredi tišine me naenkrat vsega prevzame prizor ob robu gozda. V skokih priteče iz gozda srnjak in se ustavi sredi belih rož, ožarjen od poslednjih žarkov zahajajočega sonca. Ni rdeč, zlat je. Na glavi se mu

sveti rogovje slonokoščene barve in kot dva rubina temne oči nepremično zro vame. Prevzet od prizora pričnem narahlo drhteti po vsem životu, razburkano kri mi hitreje požene srce. »Spregovori,« sem mu velel v mislih in odložil puško, »ne bom te streljal!« Gledala sva se nepremično. Telo se mi je počasi sprostilo, duša je vriskala od lepote. Srnjak pa, kakor da je uganil mojo odločitev ali da ga je začaral skrivnostni kresni večer, se je prestavil še bliže. Nenadoma pa se je obrnil, skočil proti gozdu in me pozdravil: bov, bov. Še enkrat je postal, pogledal po seno-žeti, kdo da ga moti in že ga je skril gozd. Medtem se je zmračilo. Zapustil sem kraj lepega doživetja in se napotil proti domu. Bilo mi je toplo pri srcu. Na gori je dogoreval kres. Na moji poti so me spremljale kresnice...

Nastopil sem letni dopust in se hladil v morju, misli pa so mi često uhajale k »mojemu« dozorelemu srnjaku. Tega ali nobenega, sem sklenil in se v prsku vrnil pod Hrib. Prve dni avgusta sem opazil na senožetih, tam kjer so o kresu cvetele bele rože, velike poteptane kroge. Skrivnostni krogi v travi so sledovi in priče strasti in ljubezni srn ter vročerkvni srnjakov. S piščalko v roki sem sedel na štor, ki je bil dobro skrit med praprotjo. Zanimalo me je, če je moj srnjak doma ali na ženitovanjskem popotovanju. Piv, piv, piv, sem rahlo, nežno dahnil v piščalko. In čez čas spet: piv, piv. Šum za hrbtom in hip nato je bil pred menoj sredi praproti. Spoznal sem ga, junaka iz kresne noči. Tokrat nisem odložil puške. Križ v daljnogledu se je ustavil na plečetu. Srnjak je obležal v ognju. Stisnilo me je pri srcu. Vino in pelin hkrati... Počasi sem se bližal, pokleknil k mrtvemu srnjaku in mu po starem običaju spoštljivo dal v usta zadnji grižljaj, drugo vejico položil na njegovo rano in si jo zataknil na desno stran klo-

Foto Vl. Pleničar: *Dan se umika kresnemu večeru*

buka. Odkrit in brez besed sem postal »na mrtvi straži« ob plenu. Tedaj pa me sredi tišine zopet prevzame prizor ob gozdu: na kresni

večer sredi belih rož stoji srnjak, ob pesmi murnov plešejo nad cve-točim travnikom kresnice in po hribih se prižigajo kresovi...

Iz naših logov

Železne prečke

Joža Herfort

»Železne prečke« je zadnji od 38 sestavkov v knjigi »Živa mavrica«. Dr. Joža Herfort je izdal to zbirko leta 1938. V njej nam na svojstven način predstavlja živalski svet, manj sesalcev pa več ptic, ki so vse skupaj v njihovih čudovitih pernatih oblekah avtorjeva »živa mavrica«. Naj iz uvoda te knjige napišemo le nekaj Herfortovih stavkov: »Štiri dekleta sem srečaval... Roža v rosnem jutru je bila prva. Kamor se je ozrla, je vzkliklo cvet-

je... Že me je prišla za roko in odvedla v goro. Samo dahnila je v jutro in že je zapel divji petelin. Zasmejala se je v temne lese in zvonko se je oglasila kukavica... Na sveži gozdni jasi sem srečal drugo deklico. V naročju je imela šop zrelih klasov. Hodila je z menoj in gledala sva, kako je srna ljubkovala mladička... Potem je prišlo tretje dekle. Kamor se je ozrlo, povsod je listje žoltelo, povsod je vzdrhteval gozd in si obla-

čil najlepšo obleko... Zaklicala je v gozd in oglasil je lovski rog, zalajali so psi... Čedalje otožnejše je bilo to moje lepo dekle. V poznem jutru mi je dala mrzel poljub in žalostno odšla...

Prišla je četrta. V kožuh je bila zavita, diadem ledenih kristalov ji je kitil čelo in v roki je imela šopek ivnatih rož... Ob tistih nočeh, ko je mesec modro zeleno svetil in je lisjak hripavo klical družico, sva hodila na sprehod...«

Obрни v tla oči...
ne sanjaj zvezd,
prijatelj moj,
ti kondor, soncu brat...

Železo, samo železo. Prečka zraven prečke, za njimi ugrabljena, zasušnjena prostost. Pisan roj ljudi se šeta od kletke do kletke, njihovi veseli razigrani pogledi se srečavajo z mrkimi, medlimi pogledi sužnjev. Tu prosost, razigranost, tam za prečkami mrka žalost. Saj ne veš, kako je sužnju, ko si vedno prost. O prijatelj, ko bi ti vedel, kako je človeku takrat, ko bi rad ven, pa ne more in ne sme. Pisan roj, vesela družba me je skušala zajeti v svoj krog, pa me ni zvrtničila v se. Tih sem bil, sam zase. Od kletke do kletke sem hodil pa se srečaval s pogledi najbednejših živali, kar sem jih kdaj videl. Si že videl kdaj leva, mogočnega kralja obširnih pušav

in oaz, tu je imel prostor tri korake vzdolž dva počez. Ponosno kot kralj je zrl mimo prečk v daljavo. Zahotelo se mu je svobode. Vstal je, izbočil prsi, položil glavo na ogromna ledja in zarjul, da se je stresla kletka, da je prisluhnilo mesto klicu po svobodi. Divja sila mu je plala po lepih udih, naježil je dlako v objemu ljubezni. Kralj je imel deco za prečkami. Potem so vzeli levinji mladiče in se z njimi igrali. O, če bi mi bilo dano videti še enkrat tisti pogled levinje, tako visok pa tako zaničujoč in prezirajoč to belo dvonogo svojat. Levi so polegali ob železnih prečkih in gledali mimo ljudi, kot na plen, katerega ne morejo doseči.

Tri korake vzdolž, dva povprek, to je bila levja kletka. Tri korake vzdolž dva počez, to je bila moja soba. Nisem mogel in nisem smel iz nje. Pogled sem uprl skozi okno mimo hiš, mimo oblakov, mimo neba daleč v neskončnost. S trdimi koraki sem stopal po sobi, razširil roke, zahotelo se mi je sonca in zraka, zavriskal bi, pa omahnil sem k mizi nazaj, h knjigam. Potem pa spet tri korake vzdolž, dva počez, kot lev v kletki, sam v svoji sobi.

* * *

Jesenske megle so se pričele vlačiti po obširnih dobravah. Hrastje se je zlatilo v razkošju jeseni. Velo listje je že počasi plesalo in padalo na mirno vodno gladino. Travniki so bili zapuščeni. Tam, kjer se je sprehajal mogočni jelen v spremstvu košut, je bila trava poteptana, bilke suhe.

Tedaj pod večer se je zbudila v mogočnem jelenu, ki je nosil na svoji plemeniti glavi mogočno rogovje, neko motno, nejasno hrepenenje. Tekmeca je iskal. Pod večer pa, ko so tokave postale vijolične, je položil rogovje na hrbet in glavo nagnil. Stal je prav v močvirnem kotičku ograjenega prostora, ki so mu ga prisodili za

ječo. Aaa-uh, aaah — je šlo kot pošastna, vendar hrepeneča pesem v gozd; ööö-uh, ööh je gozd odgovarjal.

Pod noč in mrak, ko je postalo hrepenenje že neutešno, je še zmeraj odmevala njegova, orglanju podobna pesem: Ooo — oh. Vsa jutra, vse večere v noč ob srebrni mesečini, ki je polzela prek zlatih listov. Jelen je rukal, jelen suženj je hrepenel po prostosti. Dolgo se je glasila njegova, hrepeneče vroča svatovska pesem, potem je obmolknil. Postajal je ob mrežasti ograji, ob prokletih prečkih in zrl v megleno dalje. Oko mu je bilo vlažno, solzno. Telo je spreletel zdaj rahel drget. Košute so nemo stikale glave. Ljubezen je šla mimo njih, njim je ostala samo sužnost.

Vselej na jesen, ko zadoni prvič lovski rog in se vrne njegov odmev iz hriba, se mi zdi, da slišim tisti otožni, hrepenenja polni jelenov ooo-ooh. Prostost, prostost, kako kriči duša ta krik, kako terja od človeka, ki je zasušnil toliko živih bitij, ono malo pravičnosti. Prijatelj, pojdi z menoj, pa boš videl dolge vrste kletk, da bova šla mimo železnih prečk, za katerimi umira priroda. Velikokrat sem obiskoval sužnje živali, velikokrat mi je bilo hudo, nikdar pa ne bom pozabil onega, milo prosečega pogleda medveda, ki se je že skoro vdal v svojo žalostno uso-do. Poprej je vedno mrmral pa godel in neprestano lizal z vijolično rdečim jezikom železne prečke svoje ječe. Potem je utihnil. Sedaj se še ozre sem in tja z žalostnim, skoro jokavim pogledom na človeka, ki gre mimo. Tedaj vidiš v njegovih očeh skoro solzo. Hudo mi je, kadar se srečam s pogledom tega nesrečneža in moja duša krikne s pesnikom: »Jaz sem ga videl in sem klet ljudi, za vedno se mi v dušo je vsesal, oči ponosnih onemogli srd.«

Zraven kletke tega reveža, ki mu je tekla zibel nekje v ponosni

Herfortovi risbi (prepelica, sokol selec) iz knjige »Živa mavrica«, ki jo je avtor večji del sam ilustriral

Bosni, v divjem pragozdu te divje romantične dežele, je stala druga železna kletka, v njej so bili črni, zavaljeno debeli malajski medvedje. Vsakega so gledali s svojimi pasje vdanimi očmi in milo stegovali svoje šape, proseč jedi. Včasih sta se vdobrovoljila in se za zabavo in smeh gledalcem pretepala, pa samo za šalo. Še dalje sta bila v ozki kletki zaprta dva medvedja otročička. Prav otročja sta bila. Vendar pa je sužnost že pritisnila nanju pečat, ki ga je podpisal živinozdravnik - jetika. Onkraj teh kletk je bila globoka kalna voda. Na visokem bregu so ležale nerodne kamenite plošče, s stropa so visele slabo ponarejene ledene sveče, po teh ploščah pa sta hodila s počasnim, enakomernim, tiktakanju ure podobnim korakom dva bela medveda. Ves dan sta hodila, od enega do drugega konca svoje ozke ječe, včasih sta šla morda plavat v kalno vodo, včasih se morda ozrla s kalnim pogledom preko železnih prečk, venkaj v prostost. Dolgo kosmato dlako sta imela, sonce pa ju je nagajivo grelo, da sta reveža trepetala od vročine. Ob prečkah pa so sloneli zijalasti ljudje in se smejali njihovi počasni, klavni, žalostni hoji. Pred to kletko so bile nerodne tesne kletke, kjer so hiral šakali. Tiste živali naše lepe Dalmacije, psom, volkom in lisicam podobne. Včasih so mi pravili, da so hripavo lajali in se odzvali rjoventju njihovih bratov sivo rjavih volkov. Volkovi so imeli mladiče in vsako leto so stare pobili. Zato pa je rod volkov za železnimi prečkami od leta do leta hiral in slabel. Da, nasproti volkov je bila v kletki z lesenim dnom divja svinja z izredno ozko, ploščato glavo in dolgim rilcem. Venomer je godla, brozgala po umazaniji, se drgnila ob železne prečke in rinila z glavo mednje. Hotela je ven, ven iz ozke ječe. Ven iz ozkih, tesnih ječ, ven iz kraja trpljenja in počasne smrti,

to je bil krik vseh živali. Od drobne veverice do mogočnega jelena, od leva do genete, tigraste skoraj domače mačke. Zaman so bili vsi nemi, vendar tako glasni klici. Zaman so klikali sokoli, zaman so vpile kanje, zaman so klicali orli, zaman so si razbijali mogočne kljune in široke peruti ob železu. Nihče jih ni uslišal. Enakomerno je padala voda preko skal v prostorni kletki, kjer so nakopičili vse mogoče ujede od sokola selca do orla. Mogočni ptiči so polegali po zeleni usihajoči travi. Mrko so posedali orli po skalah. Tiho so ždeli sokoli po suhih vejah. Zaslužnili so smeje sokole, lovce nebesne sinjine, zaslužnili so kraljeve ptice orle, za prečkami so ginili. Zaman je skušal prelestno beli labod z labodico zviti gnezdo. Zaman so skušali golobje znositi bilke deci za zibko. Pisani tropski ptiči so poginjali ob mrzlem dihu severa. Marabui so filozofsko, zamišljeno tiho stali na eni sami nogi. Dlakasti kazuar z roženim nastavkom na čelu in modro rdeče pisanim vratom je ovdovel in podivjal sredi ljudi in sužnosti. Rožnato beli plamenci so stali zamišljeno s svojim kljukasto zavitim kljunom v umazani stoječi vodi. Plamenec, čudoviti ptič flamingo, je sanjal o vročih žarkih afriškega sonca in o modrem Nilu. Bele tonovšice so zamišljeno posedale in sanjale o svoji visoki severni domovini. Štorklje so zastale na svoji poti, kruta roka jim je prerezala krila, ostale so same sredi pisane družbe. Pelikan ne bo več krmil mladičev. Tu so ga zadržali, krila mu okrnili. Sedaj poseda sam, tih, ne išče si družbe indijskih gosk, ki hrešče kličejo druge. Pisana družba, vendar vsak sam zase premišljuje sužnost.

* * *

Lepa lična stavba, ob njej visoke, debelo prečkaste kletke. Ravna, z belim peskom posuta pot. Pesek

ti škriplje pod nogami, da se ozre žival — suženj za teboj. Levo sem pustil trop koza, med njimi sameva mali kozorog. Desno se je ozrl iz sužnosti name rdečkasto rjavi srnjak, žalostno se je ozrla za menoj temnooka srna z vlažnim pogledom. Proč od sužnosti, proč od teh žalostnih, zmučenih pogledov! O, dajte mi prostost, dajte mi svobodo! Po širokem drevoredu zapuščaš vrste kletk z železnimi prečkami, za seboj pa čuješ krik, čuješ rjoventje, čuješ jok...

Večerni mir

Jože Praprotnik

*Daljnogled in smrti pet
s seboj je vzel, ko čakal
šel na dišečo senožet
nad samotno je kmetijo.*

*Dan nazadnje vztrepetal
in rokó je mraku dal,
ki bo tropo svojih znancev
na pasišča spet prignal.*

*Nemo v bregu je sedel;
bolj v vrhove pozlačene
kot na trate je strmel.*

*In nazadnje ni mu žal,
da vršiček mlade smreke
kdaj pozneje bo odlomil
in srnjaku v gobček dal.*

Po lovskem svetu

Safari pod afriškim soncem

Peter Adamič, akademski slikar

(Nadaljevanje in konec)

Moja lovska tovariša Roman in Jože nista mogla prehvaliti slastne afriške pečenke. Trdila sta, da nima nobenega okusa po divjačini in verjel sem jima. Za naše lovske pojme toliko streljanja in mesarjenja v enem dnevu ne ustreza več lovski etiki, toda Afrika ima svoja pravila in zakone. Nehote sem pomislil, kako se lovci razlikujemo. Kako lepo je v hladnem jesenskem jutru poklicati gozdne jareba. Bele rosne pajčevine na resju, temnozeleni smreke, tiho šumenje suhega listja in ne vem kaj vse še. Mr. Mann pa trdi, čim večjo gmoto mesa položiš na dlako, večji in boljši lovec si. Kdo je sploh velik lovec? Mislim, da je le dober človek lahko velik lovec. Streljati in upleniti divjad v Afriki sta pa dva pojma. Mannov beli lovski prijatelj je streljal v decem-

bru 1970 kapitalnega bivola, čez toni težkega. Strel ni bil dovolj učinkovit in črni orjak je pomeniral izkušenega afriškega lovca pred njegovimi očmi.

Pobrali smo našo kramo, jo zmetali v zadnji del toyote med glave in kože uplenjene divjadi. Macao je sedel na streho avtomobila. Teren, kamor smo namenjeni, je poraščen z visoko travo in nevarnost velikih udrtin je velika.

Na zebre gremo.

Nekaj kilometrov odtod se ponavadi zadržujejo črede. Macao vpije, telovadi na strehi in daje navodila v svojem nerazumljivem jeziku. Dvakrat smo se srečno po njegovi zaslugi izognili večji kotanji. Na vsak način moramo prečkati to nevarno ozemlje, da pridemo do čistine.

Dvakrat — tok — tok po strehi. Ustavimo. Daljnogled. Mannu lije pot s čela. V nizkem grmičju se pase trop zeber. »Tiho in hitro iz avta!« tiho veli Mann. Jože mi da puško, ker je Macao na strehi. Strel! Macao tleskne z rokami, to je dober znak. Bilo je približno 200 m, toda on natančno ve, če udari krogla v meso ali zemljo. Zebra zaostaja za tropom. Za njo, čim hitreje! Ne sme nam uiti, ker zadeta velja za uplenjeno. Zasedovali smo jo komaj 200 m, ko nenkrat močno zagrmí. Prvič sem videl zvezde pod jasnim nebom. Puško sem držal v kabini pred seboj. Glava v puško, puškina cev v prednje steklo. Buška na glavi, prednja šipa razbita. Roman in Mann sta se ujela za volan, medtem je še Mann krepko zaklel, po angleško seveda. Tofa smo komaj izvlekli iz zadnjega sedeža. Po čelu mu iz široke rane lije kri. Jože se brez sape drži za rebra. Najbolje jo je odnesel »črni« na strehi. Tof leži bled kot cunjja poleg avta. Ko smo dokončno obvezali rane in izpraznili do zadnje kapljice zdravilno slivovko, je Mann ugotovil, da smo pri padcu v jamo zvili os prve preme in izgubili rezervno kolo. Kolo je bilo nameščeno na spodnji strani šasisije. Brez njega nadaljevati pot, bi bilo nemogoče. Za popravilo preme pa imamo samo sekiro, a v sili hudič muhe žre.

Sekira je nadomestila dva mehanika.

Oddrdrali smo s pogonom samo na zadnji kolesi. K sreči smo kmalu zatem našli izgubljeno rezervno. Ambulanta in servisna dela na avtomobilu sta terjala debelo uro. To je bilo usodno za mojo zebro. Približno 1 km od nas so se drug za drugim spuščali na savano požrešni jastrebi. Njihov obed je bila moja zebra. Preden bi prišli do nje, bi bile že same kosti, je trdil Mann. Teren pred nami je bil pa komaj prevozen. Skala ob skali

Odlično je zadišala pljučna pečenka Tomy-gazele. Macao jo je brez raznja in vilic izvrstno spekel. Trdil je, da mu tudi vžigalice ne bi bile potrebne, saj v njegovem plemenu netijo ogenj na zanesljiv pranačin (Foto P. Adamič)

in luknje, vmes pa gosto nizko bodičavo grmovje. Desno zadnje kolo je prazno. Peštra serija nelepkih slovenskih besed se je pomešala s podobnimi angleškimi. Eden zadaj je rekel, da ima lova in teh cest že »poln kufer«. Tofa je močno bolela glava. Tri tablete aspirina mu ne pomagajo. Kri se mu je sicer ustavila, zgledal je ko mesar. In kri »kongonija« na njegovi srajci se je pomešala z njegovo lastno.

Medtem ko so menjali gume, sem v bližini avtomobila odrezal nekaj trnovih vejic z velikimi, našim šiškam podobnimi kroglicami. Obesil sem jih na svoj nahrbtnik. Mr. Mann jih je, ne da bi me vprašal, takoj vrgel iz avtomobila. Kasneje je prerezal eno od šišk; v njej je bilo na stotine majhnih rdečih bojovnih mravelj. No, lepa reč, če bi to afriško ikebano prinesel v svojo hotelsko sobo!

Mi lovimo cebre, čas lovi nas. Malo smo že nervozni, teren je nemogoč. Poleg tega imamo v rezervi samo še eno zračnico. Trop zeber beži pred nami, za njimi rumen oblak prahu. Zginjajo za obzorjem, rumeni prah pušča nam. Imajo veliko prednost pred moderno tehniko; za nami se ne kadi, ker vozimo prepočasi.

Macao je z vrha strehe opazil novo čredo na levi. Oster zavoj. Obstanemo v gostem trnju. Najmanj 20 progastih lepotic zre v nas. Roman strelja. Zadeta. »Streljaj še enkrat!« ukaže Mann. Zebrao bleži. Moja winchesterka 270, s katero sva oba streljala, ni najprimernejša za veliko divjad. Mislim namreč na zebre, ki niso dosti manjše od konja. Kljub dobrim zadetkom nisva dosegla posebnega uspeha.

»Bravo, Roman, prva zebra leži!« Negiben je tudi naš landrower. Spet prazna guma. Za preklinjanje ni bilo več časa. Trije se ukvarjajo z zebro, preostali pa menjajo zadnjo rezervno zračnico. V Evropi sem malokdaj uporabljal

To afriško »kravico« kongoni je najlaže upleniti. Whitehunterji jo ponavadi kot prvo ponudijo lovcem za odstrel, da precenijo njihovo strelsko spretnost (Foto T. Fornezzi)

ročno pumpo, zračno tlačilko. Tu smo se napumpali do nezvesti. Za prst debel, ko železo trd kos korenine je predril plašč in zadnjo zračnico. Rezerve nimamo več, smo pa približno 200 km od civilizacije. Brez orodja za krpanje. Naslednji dan ob šestih zjutraj naj bi leteli naprej proti Mombasi, pristanišču ob Indijskem oceanu. V hotelu me čaka žena. Čez dobro uro bo tema.

Ponovno speljemo, oznojeni in žejni. Vročina kljub pozni uri ne

popušča. Zaloga pijač je pošla, v plastični posodi je samo še neprebavljiva topla voda. S pol teže sedim na sedežu poleg oznojenega Manna. Roman odganja mravlje, ki so se zaradi moje nepazljivosti razpasle po vsem avtomobilu.

Savana postaja oranžno rumena. V ozadju Kameube Hills v osladni vijoličasti barvi, semtertja pa štrli v nebo kako napol suho, od vročine izmozgano rogovilje. Prenajrti ptiči so že posedli po vejah in se zgrbili v svoje običajne poze.

Kukuji so neslišno prišli, odnesli ostanke mesa in drobovine ter zadovoljni, režečih se obrazov zginili (Foto T. Fornezzi)

S težavo se pomikamo naprej. Ko sem včasih sedel v skalovju Begunjščice ali bohinjske Črne prsti in požiral lepote jesenskega sončnega zahoda, mi nikdar ni prišlo na misel, kaj se dogaja v dolini in kako se bom vrnil domov kljub težkemu gamsu, oprtanemu na svojem nahrbtniku. Danes sem si pa samo želel čim prej iz tega rumenega pekla.

»Naš program še ni zaključen,« me zbudi Mann.

Še smo lovili, streljali in preklinjali. Kako se je vse skupaj končalo, bom povedal prihodnjič. Čez nekaj dni zopet odletim na črni kontinent. To pot ne samo na lov. Neki znani afriški lovec in potopisec je zapisal: Afriška dežela je magična. Kdor jo enkrat obiše, ne odneha prej, da se ponovno vrne.

sem dobil delo v gozdu, kjer sem ostal 19 mesecev. Pretežno sem se bavil z lovom, kajti drugega športa si v gozdu nisem mogel privoščiti. Najbolj čudno je bilo, ko sem junija 1967 na neki farmi naletel na več psov dingo, od katerih sem dva ustrelil, tretjega pa ranil; krogla mu je odbila zadnjo desno nogo in ranila trebuh. Toda kljub temu je ušel. Ko smo drugi dan z avtom vozili ob žici, smo našli mrtvega več ko 30 km daleč od kraja, kjer sem ga prejšnji dan obstrelil. To je dokaz, kako je pes dingo vzdržljiv.

Pred leti je država plačala za vsakega uplenjenega dinga 3 funte nagrade. Poskušali so jih tudi uničiti z zastrupljanjem vode, kjer so se pojavili. Toda s tem ni bilo veliko uspeha, kajti dingo zmeraj potuje in se ne drži enega revirja.

Blaž Krumpak, član LD Boč

Še o dingo psu

V »Lovcu« št. 9, 10, 11 — 1970/71 je bil zanimiv prevod o lovu v Avstraliji. Vendar bi še nekaj rad dodal o dingo psih.

Jaz sem osebno lovil to divjad v najbolj divjih predelih avstralskih gozdov, od Cooktowna do Broken Hila, torej od severnega dela države — Queensland — do srednjega — New south wales.

Dingo je take velikosti kakor naš pes ovčar, le da je zelo krvoloč in napada predvsem ovce. Največ jih je na severnem delu Avstralije, kajti proti jugu ne morejo toliko prodirati, ker je po sredi Avstralije več tisoč kilometrov dolga ograja, ki varuje ovce v južnih predelih. Na vsakih 30 milj oziroma 45 km je paznik, ki skrbi za popravilo ograje in pobije dingo pse, če se hočejo prebiti preko žice. Pes dingo v eni noči pokolje tudi do 60 ovc, kar je ogromna škoda za farmarja. Lov na pse dingo je dovoljen vse leto.

Ko sem leta 1966 šel v Avstralijo,

Brez komentarja

Kosmos št. 4/1970 poroča, da je sredi Evrope, v Belgiji, lovljenje ptic še vedno dovoljeno in da je tam preko 20 000 lovcev ptičarjev, ki sleherno leto zvbijo v mreže na milijone ptic pevk. Pri tem jih konča skoraj 60 %, medtem ko preživele na črno prodajo, polovico od tega pa izvozijo v sosednje dežele. Učinkovitega nadzorstva pri tem ni.

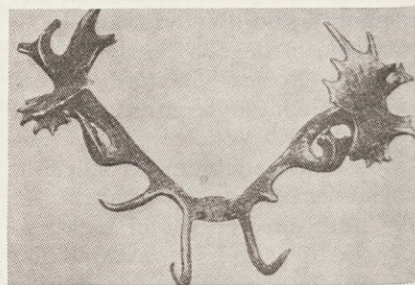
Ista revija v št. 8 pristavlja, da skoraj 40 % ščinkavcev, obročkanih na otoku Helgoland, ujamejo v Belgiji, prav tako več ko 15 % obročkanih kalinov iz zahodne in severne Evrope.

K tem vestem ista revija št. 1/1971 dodaja, da tudi v Franciji za trgovino masovno more ptice pevke, ki jih trgovine konservirane nudijo na prodaj. Po nekih starih privilegijih so škrjanci tam označeni kot »lovna divjad«. Značilno je, da Francija tega ni odpravila.

M. Š.

»Šestinšestdeseterak«

V 400 let starem gradu Moritzburgu, severno od Dresdena v DR Nemčiji, je v zbirki znamenitih starih jelenjih trofej tudi jelenje

rogovje s 66 parožki. To rogovje je svoj čas v lovskem svetu vse Evrope zbujalo veliko pozornost zaradi svojstvene oblike. Tembolj, ker je bila v 17. in 18. stol. moda, da so umetno vzgajali jelene z najbolj nenavadnim rogovjem in s čim številnejšimi parožki. Jelena s tem edinstvenim rogovjem je 18. sept. 1692 ali 1696 uplenil volilni knez Friderik III. Brandenburški, zahodno od Frankfurta na Odri. Kroni sta kadunjasto razširjeni, desna z 22 parožki oziroma zobci, leva s 23. Značilno je, da je bila ta trofeja po mednarodnem obrazcu ocenjena šele leta 1969. Po tem obrazcu šteje za parožek le odrastek z najmanj 20 mm dolžine. Na ta način je trofeja postala nesomeren trideseterak, z vsega 27 parožki. Teža rogovja, tehtana, je 6,145 kg in ima 186,865 točke. Vzroka te izgredne spačenosti rogovja niso mogli ugotoviti. Vendar pa ta trofeja v lovskem svetu živi kot moritzburški šestinšestdeseterak.

Po vzhodnonemški lov. reviji

»Unsere Jagd, 8/69 — M. Š.

Lovski oprtnik

Mednarodna lovska razstava v Torinu

Od 27. 2. do 9. 3. 1971 je bila v Torinu že druga mednarodna lovska razstava, na kateri so poleg Italije razstavljale še Francija, Poljska, Madžarska in Jugoslavija, skupno 411 trofej, ki so prejele 141 zlatih, 57 srebrnih in 37 bronastih medalj. Od tega so trofeje iz Jugoslavije dobile 39 zlatih, 18 srebrnih in 14 bronastih. Najmočnejše trofeje na razstavi so bile: gamsovi rogovi, uplenitelj Franc Burja, leta 1969 v lovišču ZGD Triglav, ocenjeni s 118,83 točke; srnjakovo rogovje, uplenitelj Djuro Višnjić leta 1959 v lovišču blizu Ogulina na Hrvaškem; muflonovi rogovi, uplenil Josip Broz Tito leta 1971 na Brionih, 217,05 točke. Razen tega med najmočnejše trofeje razstave sodi tudi medvedovo krzno, ocenjeno s 326,96 točke, medved je bil uplenjen leta 1969 v lovišču »Ljubljanski vrh«.

Med trofejami iz Slovenije je treba posebej omeniti naslednje, ki so bile prvič razstavljene in so vse prejele zlato medaljo: jelen, 218,56 točke, uplenjen leta 1970 v Petrovcih — Prekmurje, uplenitelj Jože Bertalančič; srnjak, 145,30 točke, uplenjen leta 1970 v lovišču LD Murska Sobota, uplenitelj Franc Kreft; srnjak, 142,95 točke, uplenjen leta 1967 v lovišču LD Fram pri Mariboru, uplenitelj Slavko Mom; merjasec, 124,05 točke, uplenjen leta 1968 v lovišču Petrovci-Prekmurje, uplenitelj Velimir Kranjec; merjasec, 192,90 točke, uplenjen 1969 v lovišču LD Veliki Gaber na Dolenjskem, uplenitelj Dragiša Milošević.

Razstave v Torinu naj bi zlasti v bodoče imele značaj evropskega pregleda vrhunskih trofej, uplenjenih v

Foto L. Raić: Trofeje iz Gran Paradisa v Torinu

zadnjem letu. Vendar zaradi bližajoče se svetovne razstave na Madžarskem posamezne države najmočnejših trofej letos v Torinu niso razstavile, ampak prihranile za Budimpešto. Razstavo v Torinu si je ogledalo okrog 300 000 ljudi.

B. Krže

Obisk pri lovcu Majdarju

Na jugovzhodni strani Loške doline je vsa v zelenju lepa gorska vasica Babna polica. Skupina lepih sta-

novanjskih hiš in gospodarskih poslopaj se je malone strnila. Zraven ljubkih domačij se vzpenja v nebo zvonik znane romarske cerkvice sv. Antona z letnico 1589. Babna polica sodi med pomembne kraje iz NOB. Leta 1942 so jo fašisti izropali in požgali, prebivalce pa odgnali v taborišče smrti na Rab. Dokaj strma pot vodi do prijaznega naselja. Dandanašnji motorizirani popotnik bo prišel tja, če bo vozil v drugi prestavi in s polnim plinom.

V hiši svojega prijatelja, starega lovca Janeza Mihelčiča-Majdarja si ogledujem lovske trofeje. Smiselno in z občutkom za lepoto so razvrščene po stenah. V rokah imam Janezovo skrbno negovano trocevko brezpetelinko z daljnogledom. Da, Janez je bil še Janezek, ko je nekje staknil star »pihalnik« — enocevko prelamačo, in potem ga nihče več ni mogel odvrniti od lova. Nekdanji divji lovec se je »legaliziral« po osvoboditvi, ali točneje že v začetku osvobodilnega boja,

Foto L. Raić: V madžarskem paviljonu je bilo tudi vabilo na svetovno lovsko razstavo v Budimpešti, od 27. 8. do 30. 9. 1971

zakaj Majdar je aktivni udeleženec NOB iz leta 1941. Spomini pa so še sveži. Ko da bi se zgodilo včeraj, vidim soborca in lovca Janeza v partizanskem taborišču pri Otrobovcu, blizu znanega izvira z dobro pitno vodo. Tedaj je njegova domačija na Babni polici le še žalostno pogorišče. Med vojno se je v snežniškem pogorju zdravilo na stotine ranjenih partizanskih borcev. Na desetine jelenov, košut in druge divjadi je podrla krogla iz Majdarjeve puške za hrano ranjencem. Bil je in je še izvrsten strelec. Nekaj rogovij jelenov iz vojne dobe v Majdarjevem obnovljenem domu je dragocen spomin na tiste čase. S komandirjem čete v Notranjskem odredu Viktorjem Kraševcem, srčno dobrim človekom, sta takrat hodila na lov za potrebe partizanskih bolnišnic. Njegovega partizanskega lovskega tovariša Viktorja ni več, zakaj leto dni pred osvoboditvijo je smrtno zadet omahnil tam blizu Velikih Lašč.

Kaj pa Majdarjeva povojna lovska doživetja? Veliko nepozabnih ur je preživel v tako dragih mu snežniških gozdovih. Srce mu je zaigralo od veselja, ko se je približal mestu, kjer je nastavljal strup. Velik iztegnjen volk je ležal tam. Često je stal na preži pri Kovarniku nad Gor. Poljanami in tam pri dragem mu Otrobovcu. Prilomastili so divji prašiči in Majdar ni zgrešil.

V zimskem času, ko debela snežna odeja pokriva lesovje in v snegu bleste iglavci, lovec Janez gazi sneg s hrano na hrbtu v osrčje gora, da pomaga divjadi. Janez pa velikokrat odhaja tudi v dolino. Udeležuje se sestankov Lovske družine Iga vas. Razpravljajo o marsičem, izboljšati in izpopolniti hočejo marsikaj. Janez Mihelčič-Majdar je pred nedavnim praznoval svojo 60-letnico. Ob njegovem življenjskem jubileju mu najiskrenejše čestitajo njegovi lovski tovariši iz LD Iga vas in LD Babno polje kakor tudi pisec tega sestavka

Jože Janež

Teža 450 g, 124,87 točke, uplenil v lovišču LD Hoče pri Mariboru D. Lenarčič

Ali je tak odnos pravilen?

Pod tem naslovom je v 12. št. Lovca 1971 izšel članek B. Kržeta. V njem avtor obsoja odnos dobrepoljskih lovcev do jelenjadi, ne da bi se predhodno seznanil z razmerami, ki vladajo na območju LD Dobrepolje. Če lahko omenjeni članek imenujemo kritika, potem ga moramo imenovati — neobjektivna kritika.

Navedli bomo le nekaj dejstev v dokaz, da naš odnos do divjadi le ni tako barbarski in da naše gospodarjenje le ni tako škodljivo, kot trdi tov. Krže.

Lovišče LD Dobrepolje je na izrazito kmetijskem območju. Na zemlj. karti vidimo, da so tu številne majhne vasi in zaselki: Vodice, Ilova gora, Podpeč, Podgora, Hočevje, Zagorica, Bruhanja vas itd. Njive kmetov teh vasi segajo povsod do gozdnih robov. Da v takšnih predelih povzroča divjad, predvsem pa jelenjad veliko škodo, menimo, da avtorju članka ni potrebno posebej dokazovati. Na-

vedemo naj le podatek, da smo v zadnjih dveh letih izplačali kmetom 11 600,00 din odškodnine za škodo od divjadi. Toda ta škoda ni bila pravilno ocenjena; bila je dosti večja. Ne smemo prezreti občutkov kmeta, ko že vnaprej ve, da je njegovo delo nesmiselno, saj bo glavni del posejanega uničila divjad. Precej prav zaradi jelenjadi (ponekod tudi zaradi medveda) je obrobni kmet opustil kmetovanje in se odselil v mesto.

Da bi kmet zaščitil svoje njive proti jelenjadi, je nesmiselno zahtevati ali pričakovati. Proti jelenjadi je uspešna le 2 m visoka ograja, njena postavitve pa je vezana z velikimi stroški, katerih kmet v današnjem stanju ne zmora, saj največkrat nima denarja niti za nakup potrebnih gnojil. Takšna zaščita bi bila tudi ekonomsko neutemeljena. S krmljenjem jelenjadi pa škode ne zmanjšamo, pač pa le izboljšamo prehrabne pogoje. (Glej članek Eiberle K., Waldkundliches zur Wildschadensfrage, 1969,

Zürich!) Trditev B. Kržeta, da se naravni pogoji bistveno ne ločijo od pogojev na Kočevskem, ne drži. Ne moremo enačiti zgoraj prikazanega stanja z razmerami na Kočevskem, kjer so take majhne vasi že skoraj izginile, saj so bile zapuščene že v začetku druge svetovne vojne. Prav tako ne moremo primerjati velikih kočevskih gozdnih kompleksov, kamor nedeljski obiskovalec-turist le redkokdaj zaide, z našimi gozdovi, ki so zaradi bližine Ljubljane večkrat, posebno ob koncu tedna ali v času gob, polni obiskovalcev. Ali je takšno področje primerno za gojitev jelenjadi? Drugi vzrok, ki nas sili, da se odpovedujemo gojitvi jelenjadi, so rastiščne razmere in gospodarjenje z gozdovi.

Dobrepoljski predel poraščajo predvsem bukovi gozdovi, javor in brest. Od leta 1954, ko se je tu pojavila prva jelenjad, opazamo postopno izginjanje javora, brest pa je že popolnoma iztrebljen. Javor je navzoč le še v starejših sestojih.

V mladovjih tega ni več, ker ga obžre jelenjad. Jelenjad je torej tudi vzrok osiromašenja naših gozdov v biološkem kakor tudi v ekonomskem pogledu. Gojitev jelenjadi v tem predelu bi bila v nasprotju s ciljem tukajšnje gozdno-gospodarske organizacije, ki je vzgoja kvalitetnih bukovih gozdov z veliko primesjo javora, bresta, smreke in macesna. Kolikor bo v teh predelih prisotna jelenjad, bo treba vse na novo pogozdeno in pomlajeno površino zaščititi z ograjami, katerih postavitev po tekočem metru stane 20,00 din (podatki GO Vel. Lašče). K stroškom postavitve prištejemo še vzdrževanje in dobimo, da stane 1 ha ograjene površine 7 000,00 do 10 000,00 din.

Ali je ta cena za gojitev jelenjadi na našem področju upravičena? Na prigovor, da tudi srnjad povzroča škodo, trdimo in dokažemo, da je škoda od nje bistveno manjša in zaščita proti srnjadi bistveno cenejša in lažja.

Torej je usmeritev LD Dobrepolje predvsem na gojitev srnjadi in na zmanjševanje staleža jelenjadi tudi v skladu s cilji gozdnega gospodarstva.

Tretji vzrok, ki opravičuje gojitev predvsem srnjadi, je naslednji: Če povečamo stalež jelenjadi, je nujno, da upade stalež srnjadi. Število trofej se bo zmanjšalo, s tem pa tudi število lovcev. Le malokdo bo še pripravljen čakati 10 let na odstrel. Sedaj, ko je stalež srnjadi dokaj visok, je ta doba »čakanja« neprimerno krajša. Kot zadnji in ne nepomemben vzrok naj navedemo še naslednje: Vse pogosteje se srečujemo z oblikovanjem krajine. Elementi pokrajine niso samo gozdovi, pašniki, njive, vasice in vodovja, pač pa tudi tukaj živče živali.

Kakšna bi bila sedaj še lepa Suha krajina brez teh malih vasic z obrobniimi njivicami in pašniki, na katere ob večerih ali po dežju izstopa srnjad? Ne bi li ta pokrajina izgubila na lepoti, če bodo te vasice izginile, ali če bi ostale — ograjene z visokimi mrežami proti jelenjadi. Prav to bi se zgodilo, če bi gojili jelenjad.

Zaradi vseh teh razlogov smo se odločili za gojitev srnjadi, število jelenjadi pa zmanjšujemo oziroma ne dopuščamo velikega staleža. Enakih misli kot mi so bili tudi strokovnjaki ZLD Ljubljana, ki so leta 1963 izvedli bonitiranje našega lovišča. Od skupne površine, ki znaša 6390 ha, so ugotovili, da je za gojitev jelenjadi primernih 1200 ha; na tej površini naj bi bil stalež 12 jelenjadi. Ves odstrel jelenjadi smo izvedli na preostalih 5200 ha, torej tam, kjer gojitev jelenjadi ni smotrna. Isti vzroki, ki vodijo nas k takšnemu lovskemu gospodarjenju, vodijo tudi skupščino občine Grosuplje, ki potrjuje naše lovske načrte.

Na koncu naj še omenimo, da je v članku B. Kržeta nekaj netočnih podatkov. Pisec navaja, da smo v letu 1970/71 odstrelili 10 jelenov, dejansko smo jih 5. Prav tako nismo v letu 1970/71

zaposili (on navaja *zahtevali*) za podaljšanje lovne dobe, pač pa v letu 1969/70, to je v letu velikih škod od jelenjadi.

LD Dobrepolje

Prerezana noga

Lep junijski dan se je nagibal h kraju. Sonce je počasi tonilo za vrhove Mozirskih planin. Po travnikih Šaleške doline so neutrudno ropotale kosilnice. S tovarišem Jožetom sva sedela pod jablano. Najin pogovor je tekkel o lovu in srnah, ki v tem času polegajo mladice. Nenadoma zaslišiva vekajoč glas srnjega mladice. Kmalu stopi pred naju deklica s srnjačkom v naročju. »Rešite ga,« je zaprosila s solznimi očmi, »kosilnica mu je prerezala nogo!« Z Jožetom sva se vprašujoče pogledala. Rana je bila velika, le živček in kita sta

še držala prerezano zadnjo nogo pod kolenom. Rešiti ga za vsako ceno, je bil cilj lovskega očaka Jožeta in njegovega učenca. Toda kako, kri nedolžne živalce je brez presledka kapljala na zeleno travo. Hitro zavoj in deščice! Delo sva opravila hitro in skoraj brez besed. Šele ko je bilo vse končano, sva spregovorila, ne da bi obrnila pogled od bitja, ki se je treslo od bolečine v košarici, postlani s suho praprotjo. »Ali bo ozdravel?« je žalostno vzdihnil lovski očiak Jože.

»Bo, mora!« sem odločno odgovoril, čeprav je bilo težko verjeti, kajti beli zavoj okrog rane je postajal vse bolj rdeč.

Ni minilo pol ure, ko zaslišiva novo vekanje. Tokrat je bila srnica. Ni bilo rešitve, ker je rezilo zadelo še huje.

Srnjačka sem vzel v oskrbo, toda bal sem se, da mi pogine. Bedenje noč za nočjo ni bilo zastoj. Po prvem pregledu sem ugotovil, da lahko upam. Redno sem menjal povoje in deščice.

Po treh tednih pa sem bil razočaran. Rana, ki je prej lepo kazala, se je ognojila. Toda kljub vsemu nisem obupal. V lekarni sem dobil zdravila in sveže povoje ter začel rano vsak dan izpirati.

Uspeh se je končno le pokazal. Rana se je lepo zarašala. Toda vseeno sem bil nemiren, ko sem odstranil povoj in deščice. Nemirno sem pričakoval, kaj bo. Ko je moj srnjaček stopil na nogo, so se mi nehote potočile solze. Nežno sem ga obel in rahlo pritisnil na prsi. On pa se je še bolj pritisnil k meni in obližnil potočeno solzo. Zdelo se mi je, kakor da tudi on občuti moje veselje. Morda pa je bila to zahvala in plačilo za moj trud?

Tako sem rešil ubogega srnjačka. Pozabljene so noči, ki sem jih prebedel ob njem. Tako zelo sem se navezal nanj, da sem komaj razumel, da njegovo mesto ni ob meni. Izročil sem ga nazaj materi naravi, v varstvo temnih gozdov, kamor ga je vleklo srce.

Lojze Azola,
LD Smrekovec

Nad prvega srnjaka

Hladno poletno jutro. Pozdraviva se z mojim dobrim lovskim učiteljem in tovarišem Lojzetom. Danes grem nad srnjaka, prvič v življenju grem nadenj, saj je to tudi moje prvo leto v zeleni bratovščini. Do revirja, kamor sva namenjena, nimava daleč. Tišina in

mir rojevajočega se dne sta me tako prevzela, da sva bila vse prekmalu na kraju, kamor naj bi prišel tudi on z roženo krono na glavi.

»Vendar, prav danes ga ni in ni. Kaj neki se je zgodilo, da ne pride?« Ves napet sem čakal in čakal. Hlad me je že krepko lizal, kajti v vsej vnemi sem pozabil celo suknjič doma. Tedaj pa mi Lojze namigne: »Ga že vidim.« Srce mi je udarilo močnejše. Toda v istem hipu je srnjaka že tudi zmanjkalo; ko da bi ga splašili udarci mojega srca. Po dolgem čakanju, ko so vsi upi že splahneli, se odpraviva domov. Kar naenkrat, glej, pred nama stoji na gričku v vsej svoji lepoti, obsijan od jutranjega sonca. Ko je sklonil glavo in spet začel trgati nežne glavice travniških rož, mi šepnje Lojze: »Streljaj!« In čez nekaj časa zopet: »Zakaj ne streljaš? Streljaj vendar!« A glej, roka se je tako tresla, da je ni bilo moč umiriti. Končno je oster pok rezko jeknil v mirno sončno jutro.

Srnjak je odskočil, a pekoča bolečina v prsih ga je vlekla k tlom. Še nekaj korakov in obležal je. Ko sem prišel do njega, sta se mu iz ugašajočih oči pocedili solzi v slovo od lepote, kjer je kraljeval. Pokleknil sem k njemu, da se mu opravičim in zahvalim za lovski blagor. Po starem lovskem običaju sem mu v usta vtaknil smrekovo vejico — zadnji grižljaj.

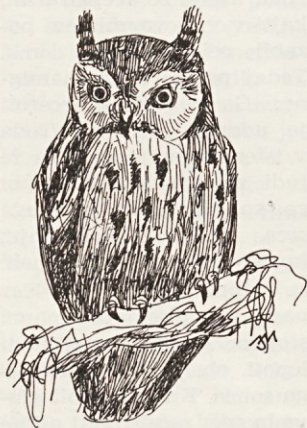
Vtem je prišel do mene že tudi Lojze, moj vodnik. Tudi on je odlomil smrekovo vejico, jo položil na srnjakovo rano in mi jo na štuli svojega klobuka ponudil z levico. Medtem ko je njegova desna roka krepko stisnila mojo desnico, je rekel: »Lovski blagor, Franci! In glej, da boš vedno pravičen lovec. Diana pa naj ti daruje še veliko lepih lovskih doživetij!«

To je bil nepozaben 25. junij 1969. leta, ko sem ulepnil svojega prvega srnjaka, katerega rogovje mi sedaj krasi sobo.

Besede, ki mi jih je moj dobri lovski učitelj in tova-

riš izrekel, pa so se mi vtisnile globoko v srce in mi bodo najlepše vodilo skozi moje lovsko življenje.

Franc Trebušak,
LD Trbovlje

Namesto s srnjakom – s srno

Član LD Škofja Loka je v Volčji dolini streljal srnjaka. Ker je bilo že temno, ni mogel ugotoviti, če je zadel. Zato je obvestil mene in Staneta, ki ima za krvni sled izvežbanega psa. Jaz sem šel v globel pod Kobilo, da prestrežem morda obstreljenega srnjaka, onadva pa sta se s psom podala na nastrel. Čez dobro uro pridejo do mene. Debelo sem pogledal, ker jih je spremljala srna, živa srna. Kako to? Naš kinolog Stane je zredil osirotelo srnico, ki pa je že dolgo živela v prostosti. Mislili so, da se zadržuje v hribu in gozdovih nad njihovo hišo. Toda sedaj se je izkazalo, da je srna preplavala Soro in si poiskala ženina v oddaljenem revirju. Najbrž je naš član streljal in zgrešil prav njenega srnjaka. Ko sta lovca prišla na nastrel, je iz goščave stopila srna, ki je prepoznala gospodarja in psa. Tako se je z nami povsem prostovoljno vrnila domov tudi srna. Vendar pri ljudeh ni dolgo zdržala, vrnila se je zopet v gozd, najbrž tja čez Soro, kjer jo je čakal njen srnjak.

Maks Mavri

Vprašanja – odgovori

Cene kožuhovini

Vprašanje:

V 12. št. Lovca 1971 je tudi oglas Lvske zadruga o odkupu kožuhovine. Vzemimo za primer samo ceno lisičjemu in kunjemu kožu. Za lisico je navedena cena 66,00 din, za kuno pa 160,00 din. V Avstriji pa so letošnje cene za lisico 200 A. Sch, to je dvakrat več kakor pri nas, za kuno pa 120 A. Sch., to je več ko dvakrat manj kakor pri nas.

Zanima me, kako so možne takšne razlike in kdo pri nas odloča o ceni kožuhovine ter na kakšni osnovi. Ker to zanima več lovcev, prosim, da na zastavljeno vprašanje odgovorite v »Lovcu«.

M. L., Mežica

Odgovor:

Cene kožuhovine se določajo na podlagi cen, ki se oblikujejo vsako leto na mednarodnem sejmu kožuhovine v NDR. Posamezne dežele prirejajo cene navzgor ali navzdol z ozirom na njihovo tržišče; to so cene za trgovino na debelo. Posamezniki, posebno krznarji, plačujejo navadno boljše, toda odkupijo le omejene količine, kolikor rabijo za svojo obrt.

Lisica je še moderna, medtem ko je kuno izpodrinila norka (»nerc«), ki ji cena tudi pada zaradi velike ponudbe. Pri nas je kuna še cenjena, ker ne gremo v korak s svetovno modo. Zaradi tega smo lahko pred odkupom kožuhovine povečali ceno lisici na 70,00 din, medtem ko cene kuni in jazbecu, kljub tendenci padanja, nismo znižali.

Odkupna cena kož se lahko odredi šele takrat, ko imamo v roki kupno-prodajno pogodbo in ko vkalkuliramo stroške odkupa, ki bodo znašali letos poprečno 9%. S tem zaslužkom krijemo

efektivne stroške odkupa in ne težimo za zaslužkom pri kožuhovini, ker so že itak cene za ves trud (lov, odiranje, sušenje) prenizke.

Tržišče, posebno zunanje, je neizprosno in velja le ponudba in povpraševanje, brez vsake sentimentalnosti.

Zakaj so takšne razlike med cenami lisičjih in kunjih kož pri nas in v Avstriji, ne vemo. Če so to cene krznarjev, nam je delno razumljivo, vendar je cena lisici pretirano visoka in kuni verjetno nizka.

Lovska zadruga
»LOVEC«

Mladi pišejo

Slovo od najljubšega prijatelja Bobija

Imeli smo že mnogo psov, toda nobeden se mi ni tako priljubil kakor terier Bobi.

Foto I. Napotnik: Poljub

Bil je postaven in lep pes. Dobili smo ga od nekega lovca iz Libelič.

Bobi je naglo rasel in bil vedno bolj priljubljen. Oče je lovec in ga je naglo naučil nekaj osnovnih veščin, ki jih mora obvladati vsak lovski pes. Toda v naši hiši so prebivali tudi drugi otroci. Takoj so se začeli zanimati za novince. V svoji otroški razigranosti so v Bobija metali kamenje in ga pretepali. Sprva se Bobi ni zanimal za mlade vsiljivce, toda ko mu je bilo njihove vsiljivosti dovolj, je zgrabil in ugriznil najbližjega otroka. Oče je rekel, da bo Bobija prodal, če se bo to še enkrat zgodilo. To me je silno prestrašilo in poskrbel sem, da se otroci Bobiju niso mogli več približati.

Toda Bobi je postal tih, otožen, nič več ni veselo zalajal ob mojem prihodu. Pogrešal je prostost in sprehode z menoj v naravi. Vendar mu tega nismo mogli nuditi. Zato je oče sklenil psa oddati lovcu iz oddaljenega kraja. Prišel je ponj in ga odpeljal. Solze so mi stopile v oči, ko sem se poslavljaval od svojega najljubšega prijatelja. Ko je to

videl lovec, mi je obljubil, da Bobija lahko občasno obiščem. Vsakič, ko sva bila z Bobijem skupaj, so nama urice hitro minile v najini skupni sreči. Nekega dne sem se zopet odpravil, da obiščem svojega prijatelja. Ko je lovec videl, da prihajam, se je napotil proti meni. Po njegovi počasni hoji in resnem obrazu sem zasluhlil, da se je zgodilo nekaj hudega. Ko je stopil predme, je z žalostnim glasom rekel: »Rajko, Bobija ne boš nikdar več videl. Včeraj, ko tebe ni bilo, ga je povozil avto.«

Rajko Čeh,
Dravograd

Lovska organizacija

Lovska razstava v Mežiški dolini

Dne 4. in 5. aprila je bila na Prevaljah razstava trofej, ki so jih uplenili lovci Mežiške doline oz. lovci občine Ravne na Koroškem. Tako razstavo organizirajo na koncu vsakega lovskega leta. Razstavljali so trofeje divjadi velikega lova, uplenjene v preteklem lovskem letu. Sodelovali so lovci lovske družin: Strojna, Prežihovo, Jamnica, Mežica, Pogorevc, Bistra in Koprivna.

Ob tej priložnosti so organizirali tudi predavanje o gojitvi srnjadi, krmljenju in odstrelu. Predvajani so bili tudi lovski filmi. Udeležencem je bil najbolj všeč film »Na kozoroga«, v katerem je prikazano življenje te divjadi in lov maršala Tita na starega kozoroga. Srečanja koroških lovcev Mežiške doline so se udeležili tudi drugi gostje mari-borske lovske zveze. Prihodnje leto bo seveda zopet razstava in podobno srečanje.

F. Srebotnik

Iz LD Videm ob Ščavnici

Lovci naše družine smo pregledali delo v preteklem lovskem letu. Feliks Domanjko, gospodar LD, nas je seznanil z uspehi in neuspehi našega dela. Lovski turizem ni bil tako uspešen kakor prejšnje leto. V zvezi s tem se je razvila razprava med člani, ki se čutimo prizadete in prikrajšane za naš lovski užitek. Ostanem nam samo delo, pozimi krmljenje divjadi, v jeseni organiziranje lovov za goste. To našim članom odvzame precej časa v sezoni jesenskih del na polju. Na koncu vsega pa še ne razpolagamo z ustvarjenim dobičkom. Nihče od koristnikov lovskega turizma, kakor npr. gostinstvo, ki imajo korist od našega dela, se ne spomni, da vsaj simbolično v kakršni koli obliki poskuša povrniti del našega truda.

Uplenjenih je bilo skoraj trideset lisic, nekako toliko zajcev, kar nam seveda daje sliko nepravilnega sorazmerja pri divjadi. Precej lisic je bilo uplenjenih v letnem času, pri lovih na srnjaka, velik del pa na jesenskih lovih in pri spomladanskem jamarjenju. Sklenjeno je, da mora biti jamarjenje še uspešnejše. Posebno poglavje so pri

nas zajci. Imamo zelo malo zajcev. Nekaj let nazaj smo krivili za to agrotehnične ukrepe in moderno kmetijstvo sploh. Toda pokazalo se je, da tudi tam ni zajcev, kjer zemlje ne obdelujejo na moderni način, kakor so hriboviti predeli in gozdovi, ki jih je v lovišču precej.

Iz poročila predsednika Mirana Brenceta smo slišali, da se drugod po loviščih uvažanje zajcev ni obneslo. Seveda so tudi druge okoliščine botrovale, da ni bilo pričakovanih uspehov. Sklenjeno je, da bomo bodočih nekaj let napravili rezervate, v katerih bomo lovili zajca le vsako drugo ali celo tretje leto. Upamo, da bomo z zaščito še najbolj popravili stalež te divjadi.

Reči moram tudi, da imamo še drug velik problem, to je divji lov. Zvedeli smo za nekatere mlade ljudi, ki se pečajo s tem umazaniam poslom. To so po osvoboditvi prvi primeri v našem lovišču. Žalostno je, da se s tem bavijo premožni in mladi ljudje domačini. LD bo storila vse, da bo tudi v tem pogledu red v lovišču. Naša lovska družina je zelo enotna. Vrednost člana pa merimo po njegovem odnosu do divjadi in narave.

Tone Vrtnjak

Otvoritev prve lovske koč LD Zagorje

Lovska družina Zagorje je med dokaj naprednimi družinami. Pretežni del lovišča je nad predelom podzemskih rudarskih del, zaradi tega nastajajo na površini premiki hribovja in s tem ogromne razpoke, ki lovcem na lovih predstavljajo precejšnjo nevarnost. Večina članstva so rudarji; za njihovo težko in naporno podzemsko delo je nujno, da si v prosti naravi nabirajo novih moči. Takratni starešina, pokojni Anton Leskovšek, napredni lovec, je dal pobudo za zgraditev lovske koč.

Vse članstvo je njegovo zamisel podprlo in pričelo l. 1949 z gradnjo v dolini Sopote, prav v središču lovišča. Ta kočica je bila nujna za nadzor lovišča. V njej je bilo preprosto ognjišče, ob katerem smo si lovci neštetokrat pogreli premrle ude in prebili mnogo noči. V kotu te bajte so pa razne steklenice nudile najnujnejše okrepčilo. Seveda je bil potem tudi pogovor bolj vnet.

Lovska družina je po dolгих letih pričela razmišljati o gradnji novega lovskega doma. Sklenila je, da ga postavi v bližini znanega gra-

Po otvoritvi prve lovske koč LD Zagorje l. 1949

du Gamberk, kjer je pred nekaj sto leti bival lovski čuvaj grofov Galemberških. Sklep se je uresničil. Na tem mestu je zrasel lep lovski dom, ki je danes ponos vseh zagorskih lovcev.

Lojze Brvar

Delo, problemi in perspektive bučenske LD

V nedeljo, 4. aprila 1971, so se ob 9. uri zbrali v združnem domu na Bučki člani tamkajšnje lovske družine na svojem letnem občnem zboru, da pregledajo in ocenijo svoje delo v preteklem lovskem letu.

Po otvoritvi in pozdravu navzočih članov ter gostov je predsednik LD Jože Bukovec najprej pozval navzoče, da z enominutnim molkom počastijo spomin lani umrlega gospodarja njihove LD Antona Ilaša. Ker je v njihovem lovišču več srn kot srnjakov, so sprejeli sklep, da vsak njihov lovec poleg srnjaka odstreli tudi srno. Zaradi zadostnega števila fazanov letos teh ne bodo nabavili. V primeri s sosednjima lovske družinama Boštanj in Studenec, ki je vsaka uplenila preko 50 lisic, je bil njihov plen teh roparic neznan. Na osvojeni predlog na lovskem posvetu v Sevnici, da bi zajce predvsem v nižinskih predelih za eno leto zaščitili, so sklenili predlagati področni lovski zvezi v Krškem, da naj bi bil lov na zajce v hribovitih loviščih dovoljen le novembra in decembra. Vsak lovec pa bi smel v tej sezoni upleniti le enega zajca in to samo na skupinskem lovu, medtem ko bi sicer streljali le roparice, predvsem lisice in tudi srnjad.

V lovišču njihove družine se je pojavil divji lov, predvsem z nastavljanjem zank. Našli so tudi več poginulih srn, ki so jih divji lovci obstrelili. V Žegnanci, nedaleč od D. Radulj, so našli poginulo srno, ki se je ujelela v zanko. Da bi ustavili to zločinsko početje, so naročili novoizvoljenemu upravnemu odboru, da na

krajevno običajen način razglasi, da bo vsak občan, ki naznani divjega lovca, dobil 250.— din nagrade, če občinsko sodišče ugotovi krivdo.

K zadnjemu obveznemu cepljenju več kot tretjina lastnikov ni privedla psov, a še nihče proti kršilec tega predpisa ni ukrepal, čeprav so to javili sevniki veterinarski postaji. Prav ti psi, ki niso prikljeni in jih niso privedli na obvezno cepljenje, gonijo divjad ter uničujejo mladi zarod. Ponovno bodo o tem obvestili veterinarsko postajo v Sevnici in prijavili lastnike teh psov občinskemu sodniku za prekrške.

Dalje so sklenili, da bodo na letošnji Dan borca, 4. julija, za tridesetletnico vstaje in ustanovitve Oslobojilne fronte, razvili svoj lovski prapor. Program prireditve bodo obogatili še s streljanjem na umetne globe. Na sodelovanje v streljanju bodo povabili vse sosedne lovske družine. Najboljši tekmovalci in tekmovalne skupine bodo nagrajeni, najboljša ekipa pa bo prejela prehodni pokal.

Sprejeli so tudi sklep, da vsak član v svojem lovnom okolišu postavi solnico in prežo ter o tem poroča na prvem lovskem posvetu. Naročili bodo tudi tri strokovne lovske knjige, ki jih bodo posojali predvsem mlajšim članom za pripravo na lovski izpit. Dva najzaslužnejša člana bodo predlagali za odlikovanje. Za večletno požrtvovalno delo so nagradili predsednika LD Jožeta Bukovca in tajnika Jožeta Gorenca. Namesto lani umrlega gospodarja LD Antona Ilaša so izvolili v upravni odbor Ivana Peterlina.

Karel Zorko

Delovna ura struških lovcev je zahtevna

Hude in včasih tudi dolgotrajne zime ter siromašna paša so smrtna kosa za divjad. Lovci LD Struge na Dolenjskem se tega zave-

dajo. Trdo morajo delati v lovišču, če hočejo omiliti izgube. In kljub temu so izgube precejšnje. Besedi »gojitev divjadi« nista le lepa fraza, ampak so dejanja, nujnost, mnogo opravljenih ur za nova krmišča, preže, lovske steze ipd. Nošenje krme pred zimo in pozimi je dnevno opravilo struških lovcev. Iz podatkov za občni zbor dne 28. III. 1971 je razvidno, da je bilo v lovskem letu 1970/71 opravljenih 700 ur. Če primerjamo ure z izvršenim delom, lahko trdimo, da bi bil take produktivnosti vesel najboljši strogi gospodarstvenik.

Preteklo lovsko leto je bilo planirano 52 srnjadi za odstrel. Struški lovci so se odpovedali polovici, potem ko so ugotovili stanje v lovišču. Zavestno in po načelu dobrega gospodarja so to storili. Lahko bi tudi drugače ravnali, predvsem zato, ker v en revir lovišča prihaja divjad iz sosesčine. Tega niso storili. To vsekakor odlikuje 34 lovcev, članov LD Struge.

Razprava na občnem zboru je pokazala, da je »teorija o gospodarjenju z jelenjadjo na širšem območju« pravilna. Lovci na terenu prihajajo sami do tega spoznanja. Vprašanje je le, kdo se mora čemu odpovedati. Lovci so prišli tudi do ključka, da jelenjad zavzema prostor srnjadi. Žal je tako, kajti lovci imajo rajši srnjad, ker s srnjadjo bolje zadovoljujejo potrebe svojega članstva, ki se tudi v tej LD številčno veča. Družine postajajo večje skupnosti, v katerih je potrebna še večja disciplina.

I. P. Pečarič

Jubilanti

Rok Vilfan osemdesetletnik in nad pol stoletja član zelene bratovščine. Dolga leta je bil lovski čuvaj v radovljiško-ljubenskem lovišču, ki je bilo pred vojno v rokah raznih zakupnikov. Po vojni pa je na istem terenu opravljal službo pomožnega lov. čuvaja v lovišču LD Radovljica oziroma kasneje v lovišču LD Begunjsčica. Bil je znan kot dober gojitelj lovske psos. LD mu je izkazala priznanje s tem, da ga je imenovala za častnega člana. Dobremu lovskemu tovarišu želijo še mnogo zdravih let člani

LD Begunjsčica

Iz LD Trbovlje

Alojz Livk je marca letos srečal Abrahama. Dolgoletnemu, neumornemu, discipliniranemu in za delo vedno pripravljenemu gospodarju LD želimo še mnogo let zdravja in razvedrila ter dober pogled.

Rudi Mlakar je dopolnil 60 let. Dobremu lovcu, lovovodji in brakirju želimo, da bi bil med nami še mnogo let. Pri lovu v domačih gozdovih pa naj mu bo Diana kar najbolj naklonjena!

Člani LD Trbovlje —
M. P.

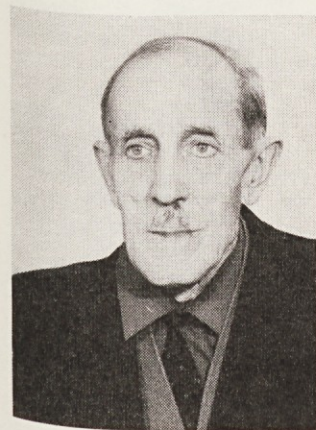
Jože Turk, večletni član in soustanovitelj LD, je pred kratkim praznoval 60-letnico svojega življenja. Iskreno mu čestitamo in želimo še veliko lovskega užitka ter krepko zdravje.

Člani LD Starše

Pavel Ravnjak slavi 80-letnico življenja in 60-letnico lovskega udejstvovanja. Je častni član naše LD. Kljub

Pavel Ravnjak

Friderik Čuk

Jože Hlade

visoki starosti se redno udeležuje skupnih lovov in družinskih posvetov. Ni mu pretežno povzpeli se na Konjiško goro, tudi roka se mu ne trese, če je treba upihniti roparico. Priljubljen je med tovariši in rad se udeležuje zadnjih pogonov ter drugih lovskih dru-

žabnih prireditvev. Vse svoje življenje je posvetil lovstvu in naravi. Dolga leta je bil lovski čuvaj v soseščini Avstriji. Za svoja prizadevanja je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge. Dobremu tovarišu in lovcu želimo še mnogo let krepko zdravje in mnogo lovskih užitkov.

Člani LD Slov. Konjice
— A. G.

Friderik Čuk, član LD Vojnik, upokojeni nadlogar, je pred nedavnim praznoval svojo 80-letnico, 50 let lovskega udejstvovanja in zlato poroko.

Kot zaveden Slovenec, doma iz Črnega vrha nad Idrijo, je moral pred fašisti pobegniti v Jugoslavijo. V bivši Jugoslaviji je bil več let zakupnik lovišča Frankolovo-Lindek, leta 1946 pa soustanovitelj LD Vojnik, kasneje družinski lovovodja, predsednik nadzornega odbora in tudi starešina LD. Za zasluge na lovskem polju je bil odlikovan z znakom za zasluge.

Spoštovanemu tovarišu — lovski korenini želimo še mnogo zdravih, zadovoljnih let in mu kličemo »pik as ima šnops!«

Člani LD Vojnik — F. K.

Jože Hlade-Šuško, član LD Kungota, je pred nedavnim praznoval svojo sedemdesetletnico. Zvest tradiciji Šuškovega rodu je že v rani mladosti spoznal mik in lepoto narave ter njene skrivnostne, lovsko mikavne prebivalce — divjad. Njegov topel tovariški odnos, lovska pravičnost in nesebičnost so vrline, ki mu ob vsakem srečanju sijajo z vedno vedrega obaraza. Želimo, da ob jubileju pozabi na vse prizadete mu nevšečnosti in da v zdravju ter lovskem zadovoljstvu še nadalje deli z nami vse lepote in tegobe lovskega športa.

LD Kungota — J. L.

Umrli

Prof. Franjo Mravljak

Starosta celjskih lovcev je umrl v preteklem lovskem letu, star 88 let. Pokojni je bil ustanovni član slovenske lovske organizacije ter predsednik SLD v Celju od 1922 do 1941. Tudi po osvoboditvi je aktivno deloval kot predsednik LZ Celje, kasneje kot član nadzornega odbora, predsednik izpitne komisije in kot dolgoletni predsednik LD Grmada.

Rojen pri Sv. Antonu na Pohorju, kot sin trdnega slovenskega kmeta, je pričel loviti leta 1899, leta 1910 pa je že ustanovil slovensko lovsko družbo v Celju, ki se je prva postavila po robu takratnim pretežno nemškimi lovozakupnikom. Ves svoj prosti čas je posvečal lovski organizaciji in z njemu lastno marljivostjo in taktčnostjo sodeloval pri vseh delih v prid slovenskega lovstva. Odlikovan je bil z redom za lovske zasluge II. in I. stopnje.

Celjski lovci so se skupno z njegovimi sodelavci in dijaki poslovili od njega in se poklonili njegovemu spominu pred celjsko gimnazijo, v kateri je pokojnik dolga leta vzgajal slovensko mladino.

LZ Celje — LD Grmada

General Jože Merlak

Umrli je na lovu na fazane in zajce v lovišču LD Pernica, 6. 12. 1970, zadet od kapi. Pokojnik je bil rojen 22. 2. 1917 v Bistri pri Vrhniku. V JLA je služil do aprila 1965 ter bil upokojen kot generalmajor. Bil je nosilec Partizanske spomenice 1941 in številnih drugih visokih odlikovanj. V NOB je bil že leta 1942 poveljnik bataljona, naslednje

leto pa že poveljnik slavne Šercerjeve brigade in nato poveljnik OZNE za Slovenijo. Tudi po osvoboditvi je zavzemal pomembne in odgovorne položaje v JLA.

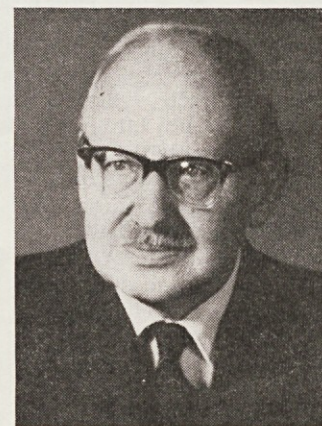
Veličastnega pogreba, ki ga je zaslužnemu pokojniku priredila v Ljubljani naša armada, se je udeležila z vencem tudi delegacija naše lovske družine. Za zadnji lovski pozdrav mu je spustila v prerani grob zeleno smrekovo vejico. V LD Pernica bo pokojnik ostal v najlepšem spominu kot skromen in ljubezniv tovariš. Na mestu, kjer se je pripetil tragični dogodek, pa smo sklenili postaviti spominski kamen.

LD Pernica — J. Š.

Franc Lenarčič, dolgoletni član in soustanovitelj LD Cajnarje, nas je v 66. letu starosti za vedno zapustil. Član zelene bratovščine je bil skoraj pol stoletja. Bil je iskren lovski tovariš in dober gojitelj divjadi. Odlikovan je bil z znakom za lovske zasluge. Že zgodaj spomladi leta 1942 je začel sodelovati v NOB, najprej kot aktivist, kmalu pa kot borec. Za zasluge v NOV je bil večkrat odlikovan. Kljub bolezni je bil veder, delaven in šegav lovski tovariš. Ohranili ga bomo v častnem spominu!

Lovci LD Cajnarje
— K. F.

Prof. Franjo Mravljak

Karmel Škergat, soustanovitelj ter večkratni član upravnega in nadzornega odbora naše LD, je v 62. letu življenja 12. 1. 1971 podlegel zahrbtni bolezni. Vestnega in požrtvovalnega lovskega tovariša ohranimo v trajnem spominu!

LD Dekani — D. O.

Jože Detela, častni član in večletni blagajnik LD Škofja Loka, je umrl novembra 1970 v 76. letu starosti. Njegova ljubezen so bili fazani in jerebice, ki jih je zrejal iz prekošenih gnezd na svojem vrtu. Pri njem je imela LD tudi svojo fazanjo voljro in zrejališče za osirotelo srnjad. Ko mu je bolezen preprečila lovske pohode v naravo, je skozi okno opazoval fazane na krmišču blizu svojega čebelnjaka. Uglednega lovca in čebelarja je na njegovi zadnji poti spremila poleg številnih lovcev tudi množica drugih njegovih znancev in prijateljev. Ohranimo mu hvaležen spomin!

LD Škofja Loka
— M. M.

Franc Pesjak st., naš častni član in soustanovitelj LD, je umrl 8. 3. 1971 v 78. letu starosti. Že kot otrok se je hodil z očetom — pomožnim lovskim čuvajem po lepih karavanških revirjih. Ko so ga sorodniki kot mladega fanta vabili v Ameriko in mu poslali karto za vožnjo, ponudbe ni sprejel, ker je zvedel, da v Ameriki ni gamsov. Živel je za lepote narave in za njeno divjad. Med okupacijo se je vključil v NOB kot aktivist in bil zaradi svojega naprednega mišljenja preganjan in zaprt. V svobodi se je vključil v nove točke lovstva in bil leta 1947 med ustanovitelji LD. Dolgo vrsto let je bil starešina LD Jesenice. Zadnja leta ga je bolezen prisilila, da je ostajal doma. Ob zadnjem obisku, ne dolgo pred smrtjo, so mu člani morali natanko poročati o lovišču in delu lovske družine. Za svoje udejstvovanje je bil odlikovan z znakom za lov-

ske zasluge. Lik pokojnega tovariša bo zapisan v zgodovini povojnega lovstva zgornjesavske doline.

LD Jesnice na
Gorenjskem — O. C.

Iz LD Jelovica

V minulem lovskem letu 1970/71 so nas za vedno zapustili:

Anton Jeriček je umrl 15. avgusta v 75. letu starosti. Med lovci je bil zelo cenjen zaradi njegove discipline in šegavosti.

Mihael Pesjak, član naše LD od njene ustanovitve, med vojno aktivist NOB, je umrl 22. oktobra. Kljub svoji invalidnosti je bil nad vse požrtvovalen.

Jože Brce, član naše LD od njene ustanovitve, nas je nenadoma zapustil 25. januarja v svojem 59. letu. Med NOB je bil aktivist OF in marca 1944 izseljen z vso družino v nemško taborišče. Bil je šegav in družaben.

Dobre lovske tovariše bomo ohranili v lepem, trajnem spominu.

Člani LD Jelovica
— M. P.

Iz LD Brezovica

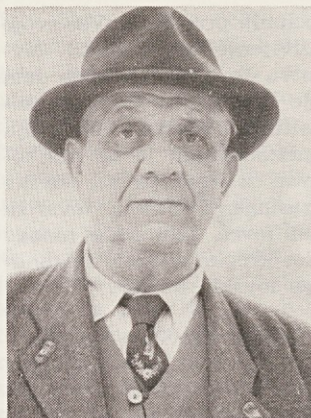
V minulem lovskem letu smo se z lovskim rogom in strelji iz naših pušk poslovili od štirih članov:

Ivan Kos je umrl 16. 7. 1970. Sedemdesetletnik je bil 43 let vesten lovec, več let član upravnega odbora, lovski čuvaj ter rejec psov.

Franc Žagar je odšel v večna lovišča 29. 7. 1970, star 79 let, 57 let lovec in pobudnik za vzrejo fazanov.

Emerik Dolenc nas je 18. 8. 1970 tragično zapustil, komaj 29 let star. Bil je vesten in požrtvovalen, posebno pri pokončevanju roparic.

Martin Bokavšek pa je 21. 9. 1970 tragično preminil, v 65. letu starosti. Bil je vesten lovec in dober lovski tovariš, soustanovitelj LD ter rejec psov jamarjev in goničev.

Franc Pesjak

Ivan Kos

Jože Detela

Franc Žagar

Vse štiri člane bomo ohranili v trajnem spominu.

LD Brezovica — M. J.

Franc Cajnko je umrl 27. 5. 1970 v 82. letu starosti. Bil je lovec od mladih nog in soustanovitelj naše LD. Vzorno je gojil divjad in bil učitelj mladim lovcom. Zato smo mu podelili naslov častnega člana. Vedno vedrega in iskrenega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

LD Velika Nedelja
— J. Š.

Jože Gornik, član naše LD, je januarja letos po dolgi in zahrbtni bolezni preminil v 63. letu starosti. Bil je 18 let lovec in vnet čebelar. Od pokojnika smo se poslovili z lepim lovskim običajem. Zvestemu lovske-mu tovarišu časten spomin!

LD Dolenja vas
— M. O.

Alojz Krašovec, dolgoletni član naše skupnosti, višji lovski nadzornik v pokoju iz Dan pri Starem trgu, nas je 28. 2. 1971 za vedno zapustil v 68. letu starosti. Bil je veder in dober tovariš ter odličan uslužbenec. Ni varčeval z močmi, kadar je šlo za gojitev in ohranitev divjadi. Bil je tudi dober vzgojitelj mladega lovskega kadra. Ostal nam bo vedno v dobrem in lepem spominu.

Kolektiv Zavoda
za gojitev divjadi
»Jelen« — Snežnik

Franc Mežnar, dolgoletni član naše LD, se je v 69. letu starosti 15. 3. 1971 za vedno poslovil. Uresničili smo mu njegovo zadnjo željo, da mu je ob odprtem grobu še enkrat zadel lovski rog. Priljubljenega in duhovitega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

LD Izlake — S. S.

Lovska kinologija

Preizkušnja jamarjev 4. 4. 1971 v Cerkljah ob Krki

Dne 4. 4. 1971 je LZ Posavje priredila ocenjevanje zunanosti in preizkušnjo jamarjev v Cerkljah ob Krki. Sodnika sta bila Ivan Rojc in Franc Friškovec, vodja preizkušnje pa Lojze Jelaršič.

K ocenjevanju zunanosti so bili privedeni štiri lovski terierji — trije psi in psica.

Ocene:

1. Boj (Bonci), RMLT 3271, zreditelj Ignac Cener, Trška gora, lastn. Ignac Cener, Narpel, 68270 Krško. Dobro, dlaka: prav dobro.

2. Fuli (Biser), RMLT 3273, zreditelj Anton Pegam, Hrastje, lastn. Ignac Cener, Narpel, 68270 Krško. Dobro, dlaka: dobro.

3. Bor, RMLT 2986, zreditelj Janez Črnoga, Zdole, lastn. Anton Čubular, Cesta krških žrtev, 68270 Krško. Zadostno, dlaka: dobro.

4. Ciba Cundrovska, RMLT 3368, zreditelj Franc Škaler, Cundrovec, lastn. Ivan Preskar, Podgorje, 68255 Brežice. Dobro, dlaka: prav dobro.

Psu Boru, RMLT 2986, je bila prisojena ocena zadostno zaradi manjkajočih obeh tretjih predmeljakov v spodnji čeljusti, psici Cibi Cundrovski, RMLT 3368, pa ocena dobro zaradi šibke kondicije in konstitucije.

V splošnem privedeni psi ne ustrezajo pasemskim znakom in jih zaradi tega ne priporočamo za zrejo.

K preizkušnji zasnove za delo je bilo privedenih 9 psov. Ker prireditelju ni uspelo dobiti roparice (lisice ali jazbeca), je preizkušnja v rovu odpadla ter je bila opravljena le preizkušnja na planem. Pogoji za preizkušnjo so bili zelo ugodni in tudi divjadi je bilo dovolj.

Ocene:

1. Boj (Bonci), RMLT 3217, dobro/prav dobro, vodnik Ignac Cener, Narpel — 87 točk, I. in /;

2. Dina, JRJLT 5669, dobro/prav dobro, vodnik Stanko Krošelj, Curnovec — 86 točk, I., /;

3. Ciba Cundrovska, RMLT 3368, dobro/prav dobro, vodnik Ivan Preskar, Podgorje — 72 točk, II., /;

4. Reno (As), JRLT 3272, odlično, Viktor Ruškovac, Zagreb — 65 točk, III., /;

5. Fuli (Biser), RMLT 3273, dobro/prav dobro, vodnik Ignac Cener, Narpel — 59 točk;

6. Aga, JRLT 3190, dobro/prav dobro, vodnik Ivan Cizelj, Piršenbreg — 59 točk;

7. Ada, JRLT 5666, dobro/dobro, vodnik Franc Rožman, 58 točk;

8. Bistra, * ♀, JRJLT 5593 — prav dobro/prav dobro, vodnik Jože Kravelj, Dolenja vas — 57 točk;

9. Dara, JRLT 3549, vodnik Avgust Pletarski, Bučerca — 55 točk.

Sledoglasni so bili le Boj (Bonci), Dina in Ciba, vsi drugi le vidoglasni. Tudi vodoljubnost so pokazali samo trije.

V glavnem so privedeni psi zasnovo ustrezali, so pa premalo in nepravilno vodeni. Vodniki potrebujejo navodila o šolanju in vodstvu psa jamarja.

Organizacija prireditve in disciplina vodnikov sta bili prav dobri.

Franc Friškovec

Preizkušnja psov jamarjev v Ljubljani

ZLD Ljubljana je organizirala v Stožicah 17. in 18. 4. 1971 telesno ocenjevanje psov jamarjev ter vzrejno preizkušnjo v umetnem rovu in na planem. Ker organizatorju ni uspelo preskrbeti primerne roparice (jazbeca ali lisice), je tekma v rovu odpadla. Psi so bili preizkušeni na planem in so dosegli naslednje uspehe:

Lovski terierji

1. Reks, lastnik (I.) in vodnik (v.) Tone Bizjak, 100 točk, I a;

2. Aga, I. in v. Stane Hribernik, 74 točk, II a;

3. Ara, I. in v. Svetin Andromako, 72 točk, II b;

4. Divna, I. in v. Franc Babič, 66 točk, III a;

5. Gris, I. in v. Stane Prosen, 65 točk, III b;

6. Žoli Pobreška, I. in v. Andrej Tolazi, 60 točk, III c;

7. Riko, I. in v. Franc Erjavec, 60 točk, III d;

8. Tacka Vojskarska, I. in v. Zdravko Kosmač, 57 točk;

9. Deva Osolniška, I. in v. Jože Podržaj, 55 točk;

10. Bas, I. in v. Jože Troha, 53 točk;

11. Brina, I. in v. Božo Pavčič, 51 točk;

12. Dora, I. in v. Vojko Faršček, 44 točk;

13. Ruša, I. in v. Jože Menard, 41 točk.

Foksterierji

Fida Podhomska, I. in v. Tone Štajner, 51 točk.

Jazbečarji

Pucki von Keilerech, I. in v. Milan Remih, 61 točk, II a; neobvezno vodno delo 10 točk, skupaj 71 točk.

Od 16 nastopajočih lovskih

terierjev je preizkušnjo uspešno prestalo 13. Trije so ostali brez ocene.

Foksterierka Fida Podhomska je z doseženimi točkami priznано opravilo preizkušnjo na planem.

Resasta jazbecarka Pucki von Keilerech je odličnih lovskih kvalitet in tudi vodoljubna.

Razvidno iz doseženih uspehov, je kvaliteta psov jamarjev — posebno lov. terierjev — zelo napredovala, saj so skoraj vsi na sledu glasni ali vsaj vidoglasni. Pse sem ocenjeval podpisani, sodelovala pa sta tudi sodnik Jože Kristen iz Cerknice in sodniški pripravnik Jože Oblak iz Idrije.

Albin Korošec

Prijavljene paritve

Vsi navedeni psi in psice so uspešno opravili preizkušnjo.

Kdl. jazbečarji:

Cuno v. d. Kleinen Furth, JRJki 1202 — Beba Gomil-ska, JRJki 367, leglo 29. 5. Rejec Ivan Pintar, Grajska vas 49, 63303 Gomilsko.

Cuno v. d. Kleinen Furth, JRJki 1202 — Aga, JRJki 320, leglo 16. 5. Rejec Ivan Pintar, Grajska vas 49, 63303 Gomilsko.

Foto V. Šuligoj: Leglo nemških resastih ptičarjev

Bari, JRJki 1201 — Biba, JRJki 1214, leglo 18. 4. Rejec Danijel Lončarič, Pečke 14, 62321 Makole.

Res. jazbečarji:

Knut v. Nassauerland, JRJri 340 — Neda Savinjska, JRJri 338, leglo 20. 5. Rejec Jože Šket, Ločendol 34, 63250 Rogaška Slatina.

Prepelicarji:

Lord v. d. Buchenrausche, JRPr 12 — Heka Šmohorska, JRPr 09, leglo 26. 6. Rejec Alojz Vezjak, Sp. Poljčane, 62319 Poljčane.

Koker španjeli:

Colonel v. Jäger aus Kurpfalz, JRŠK 611 — Bistra, JRŠK 742, leglo 24. 6. Rejec Borut Preinfalk, Martina Krpana 6, 61000 Ljubljana.

Bili, JRŠK 734 — Fida Vojniška, JRŠK 658, leglo 5. 6. Rejec Ivan Kogelnik, Podklanc 17, 62370 Dravograd. Črt, JRŠK 1338 — Diana, JRŠK 622, leglo 2. 6. Rejec Borut Lesjak, Rožna dolina, C. I/13, 61000 Ljubljana.

Nemški kdl. ptičarji:

Bor, JRPki 7139 — Derna, JRPki 7076, leglo 17. 6. Rejec Ivan Lahovič, Jereslavc 6, 68258 Kapele.

Comet v. Axelhof DK 7992 — Ajša Obrežka, JRPki 5353, leglo 29. 6. Rejec Franc Rakuša, Sela 37, 62250 Ptuj.

Bor, JRPki 7083 — Astra, JRPki 4870, leglo 24. 6. Rejec Ivan Habinc, Zakot 59, 68250 Brežice.

Arno, JRPki 5233 — Biba Dolička, JRPki 6933, leglo 24. 5. Rejec Štefan Hajduk, Kopaliska ul., 69000 Murska Sobota.

Bister, JRPki 4006 — Astra, JRPki 4306, leglo 1. 5. Rejec Štefan Klobas, Polje 33, 66310 Izola.

Arab, JRPki 6902 — Astra Topolovska, JRPki 5330, leglo 7. 5. Rejec Štefan Žilavec, Topolovci 21, 69261 Cankova.

Lovsko izrazoslovje

Srnjače rogovje

Srnin mladič moškega spola v prvem letu starosti je srnjaček ali srnič, ženskega spola pa srnica. Srnjak v drugem letu starosti je lanščak, srna v drugem letu pa mladica.

Srnjačku zrasteta praviloma v novembru ali decembru rožička ali gumba (do 2 cm visoka), ki mu v februarju naslednjega kalendarkega leta odpadeta. To je še nepravno rogovje — rogovičje imenovano. Gumb je vsak srnjači rog gumbaste oblike (visok do 2 cm), torej rožiček srnjačka ali tudi starejšega srnjačka, ki mu je zrastle takšno nenormalno rogovje. Vsak srnjak s takšnim rogovjem je gumbar. Pravo rogovje zraste lanščaku. Rogovje sta roženi tvorbi — roga na srnjakovi (ali jelenovi) glavi s čelnima roženima nastavkoma vred. Ta dva nastavka sta rožnici, en nastavek rožnica. Rogovje je tudi več rogov skupaj (npr. odpadlih). Rogovje pa ni en odpadel srnjakov rog, prav tako ne (dva) odpadla roga, čeprav ima vsak od teh več parožkov ali odrastkov (parožek, odrastek).

Navadno ima lanščak rogovje brez parožkov — šilasto rogovje, imenovano tudi šila (nad dva cm). Srnjak v katerem koli letu starosti s takšnim rogovjem je šilar. Vilasto rogovje ima dva parožka na vsakem rogu, srnjak s takim rogovjem je vilar. Če je en rog šilast, drugi pa vilast, je srnjak nepravilni vilar, ker ima ne-

pravilno vilasto rogovje. Rogovje s tremi parožki na vsakem rogu (šest na obeh) ima srnjak (ali jelen) šesterak. Nepravilni šesterak ima na enem rogu tri parožke, na enem pa dva ali je tudi samo šilo. Izjemno je srnjak osmerak, s štirimi parožki na vsakem od obeh rogov, nepravilni osmerak pa na enem rogu z manj kot štirimi parožki, lahko celo samo s šilom. Izredno redek srnjak je deseterak, ali tudi nepravilni deseterak.

Parožek ali odrastek je lahko samo nakazan — nakazani parožek ali odrastek, če »nanj lovec ne more obesiti daljnogleda«. Za odrastek ali parožek se šteje pri srnjačem rogovju 1 cm dolg izrastek z značilno obliko oziroma konico.

Izjemno večja grbica ni parožek. Grbice so posebni roževinasti izrastki, tvorbe, ki pokrivajo steblo ali deblo srnjačjega roga (tudi jelenjega). Grbičavost rogovja je lahko večja ali manjša. Rogovje je bolj ali manj grbičavo.

Steblo ali deblo je rog brez parožkov. Šesterakov rog ima tri parožke: naprej obrnjen je sprednjik (sprednji parožek), nazaj obrnjen je zadnjik (zadnji parožek), srednji (podaljšano steblo) pa vršičnik (vrhnji parožek).

Od besed parožek, odrastek dajemo prednost prvi, ker ob besedi parožek brez vsakega pojasnjevanja vemo, da je to odrastek roga, medtem ko z besedo odrastek povemo premalo,

saj je mnogo vrst odrastkov.

Če sta sprednji in zadnji parožek v isti višini, je rogovje križasto — križasto rogovje. Srnjak s križastim rogovjem je križak. Če so parožki lopatasto sploščeni, je rogovje lopatasto — lopatasto rogovje.

Po obliki stebel razločujemo: ravno rogovje — z ravnima, vzporednima stebroma, ki se razhajata, usločeno rogovje — s srčasto ali košasto usločenima stebroma.

Na začetku (nad rožnico) ima srnjači (tudi jelenji) rog venec ali rožo. Stari srnjaki imajo navadno povešeno — strehasto rožo, strehasti venec.

Mah ali tudi ličje je dlakava koža, ki pokriva rogovje (tudi rogovičje) v času rasti. Srnjak rogovje guli, oguli (guliti, oguliti), ko odstranjuje (odstrani) mah. Guljenje je odstranjevanje mahu. Gobasto rogovje zraste skopljenemu ali na spolovilih poškodovanemu srnjaku. Skoraj nič podobno ni rogovju gobasto naglavje, ki prav tako zraste skopljenju oz. na spolovilih poškodovanemu srnjaku. Srnjakovo rogovje — (ne rogovje srnjaka!) — kadar govorimo o določenem rogovju enega srnjaka (raba pridevnikov na -ov, -ev, -in!). Srnjače rogovje — kadar govorimo na splošno o rogovju te divjadi. Rogovje srnjakov — kadar govorimo o določenem rogovju dveh ali več srnjakov, npr. rogovje srnjakov v tej lovski sobi je lepo razvrščeno.

C. F.

Lovski terierji:

Boj, JRLT 3659 — Ada, JRLT 3663, leglo 28. 6. Rejec Franc Leben, 61353 Borovnica 107.
Don Pobreški, JRLT 3544 — Vaudnova Pika, JRLT 3534, leglo 4. 6. Rejec Jakob Hlade, Gaj 50, 62201 Zg. Kungota.
Don Pobreški, JRLT 3544 — Bojka, JRLT 5649, leglo 21. 6. Rejec Ciril Mir, Grabonoš 28, 69244 Videm ob Ščavnici.
Kip Pobreški, JRLT 2918 — Beba Idrijska, JRLT 5503, leglo 31. 5. Rejec Tone Rupar, Birna vas 16, 68297 Šentjanž na Dol.

Brak-jazbečarji:

As, JRBj 3136 — Živa, JRBj 1647, leglo 30. 6. Rejec Stane Jenko, Prevalje pod Krimom 24, 61352 Preserje.
Efendi Šmohorski, JRBj 1866 — Dena, JRBj 2154, leglo 18. 4. Rejec Zdravko Vilar, 62360 Radlje ob Dravi 169.

Kdl. istrski goniči:

Bister Ojstriški, JRGki 5759 — Jaga, JRGki 7180, leglo 26. 6. Rejec Anton Tanšek, Primož 35, 63230 Šentjur.
Don Belovodski, JRGki 5301 — Ciba Razdelniška, JRGki 4800, leglo 26. 6. Rejec Franc Košec, 63231 Grobelno 17 a.
Astor, JRGki 5396 — Bajka, JRGki 7287, leglo 12. 4. Rejec Alojz Mlakar, Suha 5, 64220 Škofja Loka.
Astor, JRGki 5396 — Aga, JRGki 4840, leglo 29. 5. Rejec Stane Hribernik, Puštal 82, 64220 Škofja Loka.
Astor, JRGki 5396 — Aga Dešna Puštalska, JRGki 5750, leglo 21. 3. Rejec Jože Hribernik, Puštal 82, 64220 Škofja Loka.
Astor, JRGki 5396 — Ajda Dešna Puštalska, JRGki 5751, leglo 11. 5. Rejec Franc Razstresen, Lučine 31, 64224 Gorenja vas.

Resasti istrski goniči:

Atoš, JRGri 1171 — Beba, JRGri 1346, leglo 6. 6. Rejec Jože Štefanič, 68273 Leskovec pri Krškem.

Bor, JRGri 2017 — Aida, JRGri 2021, leglo 30. 5. Rejec Anton Vončina, Tomšičeva 14, 65280 Idrija.

Posavski goniči:

Boj, JRGp 7948 — Ciga, JRGp 10 054, leglo 3. 6. Rejec Silvo Ferlin, Poklek 5, 63257 Podsreda.

Kinološka zveza Slovenije

Zahvala

Društvo ljubiteljev ptičarjev je ob svojem zlatem jubileju prejelo mnogo čestitk, tako iz Slovenije, Srbije, Makedonije kakor tudi iz Avstrije, Nemčije, Švice in Italije. Preko glasila »Lovec« se vsem še enkrat najlepše zahvaljujemo.

Posebna zahvala Jugoslovanski kinološki zvezi iz Beograda za voščila in darila, dr. Ivanu Tavčarju, ustanovnemu in častnemu članu DLP, ker je društvu podaril 500 din — ter Lovski zadrugi »Lovec« za lep pokal.

Vladimir Pleničar,
predsednik DLP

Prijavljene in zaščitene psarne

»BINKELJŠKA« za nemške prepeličarje, lastnik Andrej Hafner, Binkelj 25, 64 220 Škofja Loka.

»DINVERSKA« za vse vrste ptičarjev, lastnik Mirko Confidenti, Pred konjušnico 5, 61 000 Ljubljana.

»KAJUHOVA« za jamarje, lastnik Tone Cesar, Kajuhova 7, 62 380 Slovenj Gradec.

»SREMIČ« za nemške prepeličarje, lastnik Anton Zlatič, Cesta 4. julija 79, 68 270 Krško.

»SOTOVSKA« za ovčarske in pastirske pse ter druge

velike pasme, lastnik Božo Jerman, Sorška cesta 2, 64 220 Škofja Loka.

»Z GRMADE« za nemške prepeličarje, lastnik Darko Kumar, Dvorjane 19, 62 241 Spod. Duplex.

»IZ VNANJH GORIC« za jamarje. Lastnik Ivan Burger, Vnanje gorice 39, 61 351 Brezovica pri Ljubljani.

»MEHOVSKA« za goniče. Lastnik Franci Lešnjak, Majde Šilc 18, 68 000 Novo mesto.

»ORLEŠKA« za goniče, brak-jazbečarje in jamarje. Lastnica Ančka Udovič, Unec 115, 61 381 Rakek.

»SEBEBORSKA« za lovske terierje. Lastnik Franc Horvat, 69 221 Martjanci (št. 59).
»SLOMNIK« za šarivce. Lastnik Jože Pangerl, Adamičeva 1, 63 000 Celje.

»VODIŠKA« za jamarje. Lastnik Franc Grilc, 61 217 Vodice (74) nad Ljubljano.

Kinološka zveza Slovenije

Plemenjak — brezplačno na razpolago

Društvo ljubiteljev ptičarjev obvešča vse rejce ptičarjev, da je Jagdhundeprüfungsverein iz Welsa v počastitev našega društva — ob 50-letnici — dal brezplačno na razpolago plemenjaka, nemškega kratkodlakega ptičarja, Lummel v. Schauerberg. Vse informacije za paritev dobite na naslovu:

Welscher Jagdhundeprüfungsverein, D. K., Wirt am Berg, 4600 Wels, Austria.

Prosimo, da kopije dopisov pošljete Društvu ljubiteljev ptičarjev, v roke strokovnemu poročevalcu Jožetu Škoficu, Župančičeva 9/II, 61000 Ljubljana.

DLP

Pes gospodarju

*Oj, ti moj gospodar,
vdano in zvesto ti služim.
Daj mi svojo prijazno
besedo in pogled.*

*Če te kdaj ne razumem,
ponovi svoj ukaz,
ne da bi me zmerjal in
pretepal!*

*Daj mi čiste vode in užitno
hrano v čisti posodi,
saj veš, da je to moje
zdravje.*

*Najdi mi kotichek, varen
pred dežjem, vetrom,
ki ga tudi sonce obišče!
S tem bom zadovoljen,
pa čeprav moram biti na
verigi.*

*Ta naj bo dovolj dolga, da
se lažje gibljem.
Za nagrado mi občasno
daj svobodo,*

*da si poiščem potrebna
zelišča, za svoje zdravje.
Ne prepuščaj me osebam,
ki nimajo ljubezni do mene!
Na ovrtnik mi napiši moje
ime in svoj naslov,
če se zgubim, da me
najditelj lahko vrne,
da ne končam v brezvestnih
rokah.*

*Ne spodi med od hiše, ko
bom star ali bolan,
nesposoben za službo!
Ko ti odslužim, gospodar,
poskrbi za mojo čim lažjo
smrt.*

D. M.

Nemški kdl. ptičar Lummel v. Schauerberg

Šaljive

Na visoki preži

Prijatelj Lojze me je povabil na Pohorje na srnjaka. Danes lahko opišem ta dogodek, ker tiste visoke preže že davno ni več, verjetno tudi ne logarjev in lovskih čuvajev, s katerimi sem imel takrat stike. S prijateljem sva torej neko popoldne na veliki poseki blizu Šumika zasedla vsak svojo visoko prežo. Predhodno sva se še domeni- la, če do mraka ne bova uspešna, ostaneva vso noč na svojih mestih, ker se za teh nekaj nočnih ur ne spla- ča pešachi do precej odda- ljenega prenočišča. Do ve- čera nisva streljala, zato sem se začel pripravljati na spanje. Kmalu sem bil go- tov; oblekel sem si plašč, si zagotovil trdno lego pu- ške in daljnogleda ter se stisnil k ograji.

Ne spominjam se več, kaj sem pojedel dan prej, ker

mi samo mraz ne bi mogel tako škodovati. Uro pred polnočjo me je začelo zvi- jati. Najprej sem pomislil, da je to morda le začasno nerazpoloženje želodca, mo- goče nervoznost. Toda bo- lečine so se stopnjevale. Menil sem, da bo pač nekaj hujšega. Res je bilo. Kljub temu, da sem moral po lestvi gor in dol, se črevesje le ni umirilo. Nekajkrat ni- sem celo več utegnil, da bi zlezel do tal, obvisel sem na klinu sredi lestve. Kakš- na idealna priložnost za lovca fotografa! Še sedaj ne morem razumeti, zakaj ni- sem ostal kar na tleh, saj bi bilo tam topleje, in lažje bi blažil pekoče bolečine, podobne porodnim krčem. Nekajkrat pa me je zgra- bilo tako na hitro, da sploh nisem mogel s preže. Ko se je končno zdanilo, sem ves živčen opazil, da je preža od vrha do tal popolnoma obrizgana, kakor sadno dre- vo po zimskem škropljenju. Ves izčrpan bi najraje po- klical svojega prijatelja, naj mi pomaga. Kljub sili pa sem se raje premagal, da ne bi morda s klici splašil srnjaka. A sem pozabil, da ima srnjak odličen voh in

da o uspehu ni moglo biti govora.

Zjutraj sva se s prijateljem odpravila nazaj do uro in pol oddaljene Ruške koč. Takrat je bila ta pot dolga več kakor tri ure. Na sko- raj vsakih sto korakov sem še naprej vabil počepanje, prijatelj pa je v odmorih v spoštljivi razdalji pred me- noj počival na hloidi, štorih ali debelih koreninah. Konč- no sva se od Ruške koč srečno pripeljala v mesto do — lekarne. Sedaj pa naj še kdo zanika, da za lovca ni važna prehrana! Če se v poletnem času naješ česenj, potem pa napiješ sladkega mleka, lov najbrž ne bo uspešen!

Marjan Krajnc

Pri ocenjevanju trofej

Ocenjevalec sprašuje lovca, ki je uplenil srnjaka, in vpišuje podatke:

»Lovišče?«

Uplenitelj: »Breskovci.«

Ocenjevalec: »Revir?«

Uplenitelj: »Hrastovlje.«

Ocenjevalec: »Način lova?«

Uplenitelj: »S puško!«

A. M.

kal sem ves popoldan, a sr- njaka ni bilo. Nastopila je noč. Nisem se dal domov. Tedaj pride en veliki ro- g-ljač. Pomerim. Puška poči. Grem tja, da pobrem sr- njaka, a srnjaka nikjer. Kje ga bom dobil, za hileto vragov, ko pa je bila tema kakor v riti!«

-t

Kozli brez trofej

»Katere divjadi uplenimo največ?«

»Kozlov, ker jih streljamo vsi, nižji občani majhne, višji velike — ampak po zakonu je to dovoljeno sa- mo lovcem.«

-Špula-

Pri jedi

Pred Gusteljna je njegova priletna žena postavila pra- žena srnjakova jetrca. Gu- stelj je veselo segel po vi- lice, a se mu je obraz na- enkrat nakremžil.

»Žena, tvoj las je v jedi!«

ježno zagode.

»Le nič ne godrnjaj, stari- na! Ko sem šla prvič s teboj na lov, bi me najraje celo požrl, zdaj ti je pa en sam moj las preveč!«

Jože Meglič

Zakaj Jure ni pobral srnjaka

Lovec Jurij Šercer je bil mali kmet. Živel je v vasi Žurge, sedaj na območju LD Osilnica. Doma se jim je slabo godilo, zato je s si- nom Petrom — še v rajni Avstriji — odšel na delo v Ameriko. Ko sta se vrnila, sta prinesla poleg denarja še vsak svojo lovsko puško. Med vojno Italijani tudi starčku Juriju niso priza- nesli. Odpeljali so ga v in- ternacijo na Rab, kjer je leta 1943 umrl 83 let star.

Neko nedeljo po prihodu iz Amerike je Jure šel k maši v Plešce. Nazaj grede se ga je v gostilni pri Marički v Papežih pošteno nasrkal. Le s težavo je prišel domov. Lovska žilica pa mu ni dala miru. Odšel je na lov, in o tedanji svoji dogodivščini takole pripovedoval: »Ča-

Slab strelec — dober izgovor

Mimo Jureta in Braneta jo pribriše zajec z vso brzino. »Poči, no, tega zajca, ki ga je prejšnjo nedeljo Marjan zgrešil!«

»Ne, ostankov za drugimi pa ne pobiram...«

-Špula-

Drag nos

Šimna so zaradi pijančeva- nja izključili iz lovske dru- žine. Tisti večer se je za tolažbo napil še bolj. Ko je pozno ponoči prikolovratil domov, ga je žena v kuhinji nahrulila:

»Ne nehaš in ne nehaš, če- prav imaš nos že čisto vijo- ličast...«

»Preklete, toliko sem že dal za to barvo, da bi bil že lahko zlat,« se zakolca Šimnu.

-Špula-

Turistična organizacija za
rekreacijo, izletništvo
in letovanje delavcev
Ljubljana
Masarykova 14,
Telefon: (061)-315-092

Termini:

27. do 29. avgusta
3. do 5. septembra
10. do 12. septembra
17. do 19. septembra
21. do 23. septembra
24. do 26. septembra
in verjetno 26. do 30. sep-
tembra 1971

Vabimo Vas, da si ogledate

svetovno lovsko razstavo in sejem lova v Budimpešti

Cena potovanja: 560 din

Prevoz: avtobus

**Odhod vsakokrat ob 6. uri s Trga revolucije v Ljubljani, ali s sedežev področ-
nih lovskih zvez, če je prijavitelcev za poln avtobus**

Spored potovanja:

1. dan – Odhod avtobusa s Trga revolucije in vožnja preko Celja, Ptuja, Varaždina, Hodošana, Lentya do Balatonlelleja, kjer je kosilo. Po tem nadaljevanje potovanja do Budimpešte. Večerja in namestitev v hotelu A kategorije. Prenočevanje.

2. dan – Zajtrk. Takoj po zajtrku ogled razstave lovskih eksponatov z vsega sveta, lovskih trofej in mnogih drugih zanimivosti. Med ogledom razstave kosilo in nadaljevanje ogleda do večera. Večerja v tipični restavraciji s cigansko glasbo. Prenočevanje.

3. dan – Dopoldne po zajtrku prosto za individualne ogleds Budimpešte do kosila. Popoldne odhod proti Ljubljani, kamor je predviden prihod v večernih urah.

V ceno potovanja je vračunan prevoz z modernim turističnim avtobusom, kompletne gostinske usluge s kosili, navedene v sporedu potovanja, vstopnina za razstavo, strokovno vodstvo in organizacija potovanja.

Prijave že sprejema: Alpe Adria, Masarykova 14, 61000 Ljubljana, tudi po telefonu (061) 315-092

Rok za prijave: do 10 dni pred odhodom po terminih. Ob prijavi je treba plačati 100 din akontacije, ostalo pa pred potovanjem. Alpe Adria si pridržuje pravico v primeru premajhnega števila prijav izlet odpovedati ali preložiti na naslednji termin.

Zaradi omejenega števila mest pohitite s prijavi!

Se priporočamo!

ALPE ADRIA

Foto Jože Dolničar: Rožnik na Jezerskem

HOTEL LEV

Ljubljana, Vošnjakova 1, Telefon 310-555, Telex 31350

Sodobno opremljene sobe — Apartmaji — Restavracije — Restavracijske terase — Restavracijski vrt — Dancing-bar — Glasba, ples in zabavni program — Aperitiv bar — Razgledna terasa — Banketne in konferenčne dvorane — Citalnica — Frizerski salon — Menjalnica — Informacijska služba — Taksi služba — Podzemeljske garaže — Lastni parkirni prostor — Boksi za pse — Hladilnica za divjačino

Prisrčno vabljeni!